

ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการ
เวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร

เวณิกา ไชยแก้ว

วิทยานิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา)
ปีการศึกษา 2561
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

OPINIONS OF CONDITIONS AND PROBLEMS OF PERFORMANCE AS
BASED ON THE GUIDELINES FOR MODERATE CLASS-MORE
KNOWLEDGE ADMINISTRATION BY TEACHERS AT
BANG KHUN THIAN DISTRICT OFFICE SCHOOLS
UNDER THE JURISDICTION OF THE BANGKOK
METROPOLITAN ADMINISTRATION

WENIKA CHAIKEAW

A THESIS PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF EDUCATION
(EDUCATIONAL ADMINISTRATION)

2018

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์อำนวยการ ท่องไปรุ่ง ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์รัตนา กาญจนพันธุ์
รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี พันธุ์ไทย

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สืบพงษ์ ปรามใหญ่)

.....ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. รุจิรัฐ ภู่อิสสระ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์รัตนา กาญจนพันธ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์สมจิตรา เรืองศรี)

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครู
ในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

ชื่อผู้เขียน นางสาวเวณิกา ไชยแก้ว

ชื่อปริญญา ศีศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

ปีการศึกษา 2561

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์อำนาจ ทองโปร่ง	ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์รัตนา กาญจนพันธุ์	
3. รองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี พันธุ์ไทย	

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน 4 แนวทาง ดังนี้(1) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน (2) แนวทางการปรับลดเวลาเรียน (3) แนวทางการจัดกิจกรรม (4) แนวทางการวัดและการประเมินผล

กลุ่มตัวอย่างคือ ครู ในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 แห่ง จำนวน 261 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูโดยใช้มาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ จำนวน 100 ข้อ ได้ค่าความสอดคล้อง (IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และค่าความเชื่อมั่นโดยใช้ α -Coefficient ของ Cronbach's ของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติอยู่ระดับ .97 และแบบสอบถาม

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติอยู่ระดับ .98

ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมและรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

2. ปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหาในระดับมากทุกข้อ

3. ครูที่มีสถานภาพแตกต่างกันทางด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครู โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน และแนวทางการวัดและการประเมินผล ผู้มีอายุ 40 ปีขึ้นไปมีปัญหาการปฏิบัติมากกว่าผู้มีอายุ 30-40 ปี ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบว่า ผู้มีอายุต่างกันมีปัญหาต่างกัน

ABSTRACT

Thesis Title	Opinions of Conditions and Problems of Performance as Based on the Guidelines for Moderate Class-More Knowledge Administration by Teachers at Bang Khun Thian District Office Schools Under the Jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration
Student's Name	Miss Wenika Chaikew
Degree Sought	Master of Education
Field of Study	Educational Administration
Academic Year	2018

Advisory Committee

1. Assoc. Prof. Amnuay Thongprong	Chairperson
2. Assoc. Prof. Ruttana Kanjanapun	
3. Assoc. Prof. Dr. Boonmee Punthai	

In this thesis, the researcher studies opinions concerning conditions and problems in performance as based on guidelines for moderate class-more knowledge administration expressed by teachers at Bang Khun Thian District Office schools under the jurisdiction of the Bangkok Metropolitan Administration (BMA). The teachers were classified by the demographical characteristics of gender, age, educational qualifications, and work experience

vis-à-vis four guidelines for learning time management, viz., (1) promotion and support; (2) class moderation; (3) activities; and (4) measurement and evaluation.

The sample population consisted of 261 teachers employed at 16 Bang Khun Thian District Office schools under the jurisdiction of BMA.

The research instrument was a five-rating scale questionnaire with 100 items eliciting data concerning the opinions of the teachers concerning conditions and problems in performing in accordance with the guidelines for moderate class—more knowledge administration. The item objective congruence (IOC) fell between 0.60 and 1.00. The reliability of the questionnaire concerning the performance conditions by reference to Cronbach's alpha (α) coefficient was at 0.97. The reliability level of the questionnaire eliciting data concerning opinions of performance problems was found to lie at 0.98.

Findings are as follows:

1. The teachers under study exhibited opinions regarding performance based on the guidelines for moderate class-more knowledge administration overall and in all aspects at a moderate level for all items.

2. The opinions regarding the problems of performance based on the guidelines for moderate class-more knowledge administration overall and for all aspects were found to be exhibited at a high level for all items.

3. The teachers under investigation who differed in respect to conditions vis-à-vis the demographical characteristics of gender, age,

educational qualifications, and work experience did not exhibit concomitant differences in opinions concerning the conditions of performance as based on the guidelines for moderate class-more knowledge administration by teachers overall and for all aspects. The results of examining the problems of performing in accordance with guidelines for moderate class-more knowledge administration overall and for all aspects-*viz.*, promotion and support, measurement, and evaluation-were as follows: Those aged over 40 years evinced more problems of performance than those aged between 30 and 40 years. In regard to the other aspects, it was not found that those who differed in age displayed parallel differences in their problems.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดีจากความกรุณาอย่างยิ่งจาก รองศาสตราจารย์-
อำนวยการ ท่องโปรง ประชานกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์รัตนา
กาญจนพันธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. บุญมี พันธุ์ไทย กรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
ตลอดจนคณาจารย์ภาควิชาบริหารการศึกษาทุกท่าน ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ ให้
คำปรึกษาแนะนำ ตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่เป็นอย่างดี
ผู้วิจัยจึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้ และกราบขอบพระคุณท่าน
ผู้ทรงคุณวุฒิ รองศาสตราจารย์ ดร. รุจิร ภู่อาระ ประชานสอบวิทยานิพนธ์ และ
รองศาสตราจารย์สมจิตรา เรืองศรี กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา
แนะนำ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทำให้การวิจัยในครั้งนี้สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ นายวินัย แสงแก้ว ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบางขุนเทียน-
ศึกษา นายบุญเลิศ โองเคลือบ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดสารอด นายประพร
กะชาชัย ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนหมู่บ้านเกาะโพธิ์ นางกอบกุล พรหมทอง
ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านปง (วัฒนาวิทยาการ) และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร. ชีระศักดิ์ ศรีสุรกุล วิทยาลัยราชสุทามหาวิทยาลัยมหิดล ที่ได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญ
ตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

ขอขอบพระคุณคณะครู โรงเรียนในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัด-
กรุงเทพมหานคร ที่ให้ความร่วมมือในการตอบและจัดเก็บแบบสอบถามเป็นอย่างดี

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ บิดา มารดา ครู อาจารย์ พี่ น้อง และเพื่อน
ที่ได้ให้การสนับสนุน ช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจอย่างดีเสมอมา

เวณิกา ไชยแก้ว

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(6)
กิตติกรรมประกาศ	(9)
สารบัญตาราง	(12)
สารบัญภาพประกอบ	(15)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	7
กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	9
แนวคิดทฤษฎีการบริหารการศึกษา	10
นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	16
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	45
3 วิธีดำเนินการวิจัย	54
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	54
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	57
วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ	58
วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	59

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	61
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตาม แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร	61
ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตาม แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร	68
ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหา การปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้ของครูในโรงเรียนสำนักงาน- เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพ แตกต่างกันทางด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน	74
5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	84
สรุปผลการวิจัย.....	85
อภิปรายผล	86
ข้อเสนอแนะ.....	94
ภาคผนวก	
ก เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	97
ข ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC)	105
ค ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถาม	118
บรรณานุกรม	121
ประวัติผู้เขียน	125

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามโรงเรียนในสำนักงานเขตบางขุนเทียน.....	55
2 จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามสถานภาพ	56
3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้ของครูในภาพรวม	62
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพ การปฏิบัติตามแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน	63
5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติตามแนวทางการปรับลดเวลาเรียน	64
6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรม	65
7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ สภาพการปฏิบัติตามแนวทางการวัดและการประเมินผล	67
8 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้ของครูในภาพรวม	68
9 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน	69
10 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการปรับลดเวลาเรียน	70
11 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรม	71

ตาราง	หน้า
12 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ ปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการวัดและการประเมินผล	73
13 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการ บริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครู จำแนกตามเพศ.....	74
14 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการ บริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครู จำแนกตามอายุ.....	75
15 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการ บริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา	76
16 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการ บริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน	77
17 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการ บริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครู จำแนกตามเพศ.....	78
18 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการ บริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครู จำแนกตามอายุ.....	79
19 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการ บริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครู ตามแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน จำแนกตามอายุเป็นรายคู่.....	80

ตาราง	หน้า
20 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทาง การบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครู ตามแนวทางการวัดและการประเมินผล จำแนกตามอายุเป็นรายคู่.....	81
21 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการ เวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางการวัดและ การประเมินผลในภาพรวม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่.....	81
22 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการ เวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา.....	82
23 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการ เวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครู จำแนกตามประสบการณ์ การทำงาน	83

สารบัญภาพประกอบ

ภาพ	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย	8
2 แนวทางการบริหารจัดการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของสถานศึกษา	42

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ ในมาตรา 6 กล่าวว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข จากข้อความข้างต้นแสดงถึงวัตถุประสงค์อันแนชัดในการใช้การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ในทุกมิติ และที่สำคัญ คือนั่นให้ผู้เรียนสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

แต่ความจริงที่ประจักษ์ชัดในระบบการศึกษาของประเทศไทยกลับไม่เป็นเช่นนั้น มีข้อเสนอแนะจากหลายเวทีการประชุมว่า ครูไม่ควรแต่สอนเนื้อหาข้อมูล (content) แต่ควรสอนวิธีการเข้าสู่เนื้อหาสาระ (methodology to access knowledge) ด้วยเหตุที่เนื้อหา ข้อมูลในปัจจุบันมีมากมายมหาศาลและมีนวัตกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลา หากครูยังคงสอนแต่เนื้อหาสาระ ซึ่งส่วนใหญ่มาจากหนังสือ ตำราต่าง ๆ นักเรียนก็จะได้แต่ความรู้เก่า ๆ ที่เพียงแค่ว่าพินิจาก็กลายเป็นข้อมูลที่ล้าสมัยไปเสียแล้ว ประกอบกับตารางเรียนที่เต็มเหยียดเข้าจรดเย็น หลังเลิกเรียนจากโรงเรียนก็ต้องรีบไปต่อที่โรงเรียนกวดวิชาเพื่อ ตัวเข้มรายวิชาต่อจนค่ำมืด กินอาหารแบบด่วน ๆ ขอบิที่ วันหยุดเสาร์อาทิตย์ต้องไปโรงเรียนกวดวิชาตัวเข้ม เพื่อเรื่องการเดาและเก็งข้อสอบ ทำให้ผู้เรียนไม่มีเวลาว่างในการพักผ่อน สันทนาการ สนุกหริยะต่าง ๆ เด็กนักเรียนของเรากลายเป็น “หุ่นยนต์-ความรู้” สอบเข้าเรียนต่อได้คะแนนดี เรียนจบ แต่กลับมี “EQ ต่ำ” เป็นมนุษย์ “Gen Y” ที่มีโลกส่วนตัวสูง มีบุคลิกภาพที่แปลกแยกจากสังคม รู้ทุกเรื่องแต่คิดเองไม่เป็น ทำงานร่วมกับคนอื่นไม่ได้ ฯลฯ

ดังนั้น จึงเกิดแนวทางการปฏิรูปการศึกษา ซึ่งเป็นนโยบายหนึ่งของรัฐบาล คือ ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยมีเป้าหมายสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามมาตรฐานการเรียนรู้ และมีทักษะสำคัญที่สอดคล้องกับคุณภาพของผู้เรียนใน ศตวรรษที่ 21 จากนโยบายดังกล่าวจึงได้มีการปรับลดชั่วโมงเรียนของบางวิชาให้น้อยลง เพื่อให้เด็กนักเรียนผ่อนคลายมากขึ้น ไม่เครียดกับการเรียนในห้องเรียนจนเกินไป และได้มีเวลาว่างเรียนรู้ตามวัย ไม่ใช่ท่องจำในตำราเพียงอย่างเดียว จึงนำมาสู่การปฏิบัติ โดยกำหนดให้แต่ละโรงเรียน เรียนภาควิชาการถึงเวลา 14.30 น. หลังจากนั้นก็ให้เพิ่ม ทักษะการเรียนรู้อื่น ๆ โดยเน้นกิจกรรมพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตแก่ผู้เรียน และควรเป็น กิจกรรมที่ผู้เรียนให้ความสนใจ แต่เวลาที่โรงเรียนเลิกยังคงเหมือนเดิมตามกำหนดของ แต่ละโรงเรียน

จากนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ดังกล่าว ทำให้โรงเรียนต้องมีการบริหารจัดการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเวลาเรียน เพื่อให้สอดคล้องกับ กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่งเสริม สนับสนุน สร้างความเข้าใจในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่การปฏิบัติแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย ด้านวิชาการต้องมีการกำหนดกิจกรรมให้ ตอบสนองต่อความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียนอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับช่วงวัย และวุฒิภาวะของผู้เรียน มีจัดการเรียนรู้ที่เพิ่มประสบการณ์ ในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้เรียนเหมือนกับการทำงานในชีวิตจริงอย่างมีระบบ (project-based learning) เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้วิธีการ แก้ปัญหา วิธีการหาความรู้ความจริงอย่างมีเหตุผล ได้ทำการทดลอง ได้พิสูจน์สิ่งต่าง ๆ ด้วยตนเอง รู้จักการวางแผนการทำงาน ฝึกการเป็นผู้นำ ผู้ตาม ตลอดจนได้พัฒนา กระบวนการคิดโดยเฉพาะการคิดขั้นสูง และการประเมินตนเอง โดยครูต้องเปลี่ยน บทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวกเป็นที่ปรึกษา ชี้แนะ ช่วยเหลือนักเรียนให้ ประสบผลสำเร็จ นักเรียนเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง เรียนรู้เป็นทีมหรือจากกลุ่มเพื่อนมากขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ลักษณะนี้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข โดยสถานศึกษามีการ กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” อย่างเป็นระบบ

โรงเรียนในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้มีการ ดำเนินการบริหารจัดการเรียนรู้ลดเวลา เรียนเพิ่มเวลารู้ ตั้งแต่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา

2558 มาจนถึงปัจจุบัน พบว่า การบริหารจัดการเรียนรู้ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในแต่ละโรงเรียนนั้น ยังมีประสบปัญหาเกี่ยวกับ ด้านหลักสูตร ที่ไม่ชัดเจน การบริหารวิชาการ ยังไม่เอื้ออำนวย การจัดสรรงบประมาณที่ยังไม่เพียงพอ สภาพทั่วไปของโรงเรียน รวมไปถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ยังไม่เอื้อต่อการจัดโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ บางรายวิชาที่ไม่สามารถลดเวลาเรียนลงได้เพราะเป็นสาระหลักที่จำเป็นต่อการสอบ O-Net ครูก็ไม่ได้ปรับเปลี่ยนวิธีการสอนยังคงใช้วิธีการสอนเดิม ๆ และจากรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 (สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา, 2558, หน้า 27) พบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางขุนเทียนที่เข้าสอบจำนวน 1,749 คน มีผลการประเมินความสามารถด้านภาษาอยู่ในระดับพอใช้ (ร้อยละ 25.28) ความสามารถทางด้านคำนวณอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 37.86) และความสามารถด้านเหตุผลอยู่ในระดับผ่านเกณฑ์ (ร้อยละ 31.16) ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับต่ำ ดังนั้น ผู้บริหารในโรงเรียน จึงยังพยายามที่จะพัฒนาผู้เรียนในทางด้านการเรียนวิชาการเป็นหลัก ไม่ให้ความสำคัญกับการจัดทำโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เท่าที่ควร เพราะต้องการเน้นให้นักเรียนพัฒนาวิชาความรู้ในรายวิชาสาระหลักให้ได้ก่อน

จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อผลการวิจัยในครั้งนี้ จะสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ส่งเสริมการบริหารจัดการเรียนรู้ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตของเนื้อหา

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน 4 แนวทาง ดังนี้

1. แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน
2. แนวทางการปรับลดเวลาเรียน
3. แนวทางการจัดกิจกรรม
4. แนวทางการวัดและการประเมินผล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู ในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 โรงเรียน รวมทั้งหมด 805 คน

2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางกำหนดขนาดของ Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนครูทั้งหมด 261 คน และใช้วิธี สุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) อย่างมีสัดส่วน

ระยะเวลา

เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559-เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2561

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

2. อายุ

2.1 20-30 ปี

2.2 มากกว่า 30-40 ปี

2.3 มากกว่า 40 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

3.1 ปริญญาตรี

3.2 สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์การทำงาน

4.1 ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

4.2 ประสบการณ์ 5-10 ปี

4.3 ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

5. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตาม แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงาน-เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน

4 แนวทาง ดังนี้

- 5.1 แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน
- 5.2 แนวทางการปรับลดเวลาเรียน
- 5.3 แนวทางการจัดกิจกรรม
- 5.4 แนวทางการวัดและการประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ความคิดเห็น หมายถึง ความรู้สึกนึกคิดของครูในโรงเรียนสำนักงาน-เขตบางขุนเทียน เกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้โดยให้ครูแสดงความคิดเห็นเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

2. สภาพการปฏิบัติการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ หมายถึง การปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในโรงเรียน 4 แนวทาง ได้แก่ (1) แนวทางการส่งเสริมสนับสนุน (2) แนวทางการปรับลดเวลาเรียน (3) แนวทางการจัดกิจกรรม และ (4) แนวทางการวัดและการประเมินผล

3. ปัญหาการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ หมายถึง อุปสรรคข้อขัดแย้งในการดำเนินงานหรือปัญหาการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในโรงเรียน 4 แนวทาง ได้แก่ (1) แนวทางการส่งเสริมสนับสนุน (2) แนวทางการปรับลดเวลาเรียน (3) แนวทางการจัดกิจกรรม และ (4) แนวทางการวัดและการประเมินผล

4. แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ หมายถึง แนวทางการปฏิบัติการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในโรงเรียน ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาจากเอกสารที่เกี่ยวข้องตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ แล้วสังเคราะห์ออกมาเป็นแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน ได้ 4 แนวทางดังนี้ (1) แนวทางการส่งเสริมสนับสนุน (2) แนวทางการปรับลดเวลาเรียน (3) แนวทางการจัดกิจกรรม และ (4) แนวทางการวัดและการประเมินผล

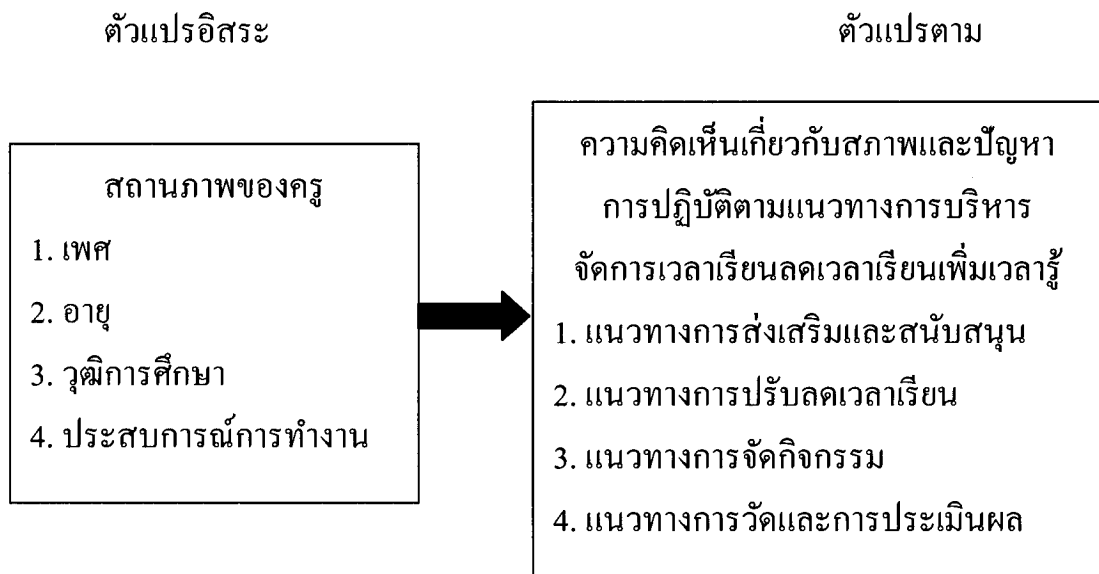
5. ลดเวลาเรียน หมายถึง การลดเวลาเรียนภาควิชาการและการลดเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้ เช่น การบรรยาย การสาธิต การศึกษา ใบความรู้ ให้น้อยลง

6. เพิ่มเวลารู้ หมายถึง การเพิ่มเวลาและโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีประสบการณ์ตรงคิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีม และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข จากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลายมากขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียน
2. ช่วยให้ผู้สามารถนำข้อมูลไปปรับปรุงและส่งเสริมการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น
3. ผลที่ได้จากการวิจัยจะนำไปใช้เป็นประโยชน์กับหน่วยงาน โรงเรียน และผู้บริหาร ในการตัดสินใจ วางแผน พัฒนาการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ในโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้นได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย ได้เสนอหัวข้อดังต่อไปนี้

1. แนวคิดทฤษฎีการบริหารการศึกษา
 - 1.1 ความหมายของการบริหารการศึกษา
 - 1.2 ความหมายของการบริหารสถานศึกษา
 - 1.3 ทฤษฎีการบริหารการศึกษา
2. นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
 - 2.1 แนวคิดนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
 - 2.2 ความหมายของลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
 - 2.3 แนวคิดการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
 - 2.4 ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนแนวคิดลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
 - 2.5 การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน
 - 2.6 หลักการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
 - 2.7 แนวทางการบริหารจัดการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
 - 2.8 แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนของผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษา
 - 2.9 แนวทางการปรับลดเวลาเรียน
 - 2.10 การปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา
 - 2.11 เงื่อนไขการจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้
 - 2.12 แนวทางการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
 - 2.13 หลักการสำคัญของการจัดกิจกรรม
 - 2.14 แนวทางการวัดและประเมินผลลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
 - 2.15 บทบาทครูในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1 งานวิจัยในประเทศ

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

แนวคิดทฤษฎีการบริหารการศึกษา

ความหมายของการบริหารการศึกษา

ชาญชัย อัจฉินสมาจาร (2541, หน้า 7) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา หมายถึง การใช้อิทธิพล (influencing) ต่อคนกลุ่มหนึ่ง นั่นคือนักเรียน เพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่ได้กำหนด โดยการใช้กลุ่มคนกลุ่มที่สอง ได้แก่ ครูในฐานะตัวแทน (agent) ดำเนินการเพื่อให้วัตถุประสงค์บรรลุผลสำเร็จ

ทรงพล เจริญคำ (2555, หน้า 3) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา เป็นกระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นำทรัพยากร คน (man) งบประมาณ (money) วัสดุ อุปกรณ์ (materials) และการบริหารจัดการ (management) มาใช้บนพื้นฐานความเชื่อ วัฒนธรรมองค์กร บรรทัดฐานขององค์กร โดยใช้ภาวะผู้นำ เทคนิคการบริหารทั้งศาสตร์และศิลป์ มาประยุกต์ใช้ให้การทำงานประสบความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์กรที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

ศศิวิมล ภูมิแดง (2556, หน้า 15) กล่าวว่า การบริหารการศึกษา คือ การดำเนินการเกี่ยวกับการให้ความรู้แก่ เด็ก เยาวชน ประชาชน ตามรูปแบบของการศึกษาประเภทต่าง ๆ เพื่อให้มีความเจริญงอกงามสู่วัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ โดยส่วนรวม

สรุปได้ว่า การบริหารการศึกษา คือ กระบวนการบริหารจัดการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบ โดยนำทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร มาใช้ในการจัดการควบคุมดูแลสถานศึกษา เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพของผู้เรียน และนำองค์กรเดินไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลอย่างสูงสุด

ความหมายของการบริหารสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษานั้นมีความสำคัญต่อการจัดการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก สถานศึกษาที่มีการบริหารจัดการที่ดี ก็ย่อมส่งผลให้เกิดคุณภาพต่อผู้เรียน และความเจริญก้าวหน้าของประเทศในอนาคต นักวิชาการหลาย ๆ ท่านได้ให้ความหมายของการบริหารสถานศึกษาไว้ดังนี้

วิโรจน์ สารรัตนะ (2542, หน้า 11) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็น การบริหารจัดการศึกษาแนวใหม่ที่มุ่งให้สังคมทุกคนมีส่วนร่วม และรับผิดชอบการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต โดยมีเครือข่ายแหล่งการเรียนรู้โดยการกระจายอำนาจ ให้สถานศึกษามีความคล่องตัว และตัดสินใจดำเนินงานในขอบเขตที่รับผิดชอบ โดยให้ ประชาชน องค์กรต่าง ๆ มีส่วนร่วมในเรื่องต่าง ๆ อย่างเหมาะสม

สุรพล พุฒคำ (2544, หน้า 30) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษาเป็นการจัดหา วิธีการที่จะทำให้บุคลากรเกิดความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน โดยเข้ามามีส่วนร่วม ในการดำเนินงานของโรงเรียนทำให้เกิดความร่วมมือ และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ โดยมีตัวชี้วัดที่บ่งบอกถึงความสำเร็จในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

นิคม แก้วสา (2548, หน้า 13) ให้ความหมายว่า การบริหารสถานศึกษา เพื่อความเป็นเลิศ คือ การบริหารสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จะยึดเป้าหมาย คือ คุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดยมีงานวิชาการเป็นหลัก งานวิชาการเป็นงานที่สำคัญ ที่สุดในการที่จะทำให้นักเรียนบรรลุจุดหมายที่ตั้งไว้ในหลักสูตร ส่วนงานอื่นเป็นงาน สนับสนุนและเป็นงานเสริมให้งานวิชาการสำเร็จยิ่งขึ้น

บุญจันทร์ จันทรเจียม (2548, หน้า 13) ได้ให้ความเห็นว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การปฏิบัติการกิจของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างเป็นระบบในด้าน การบริหาร วิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปให้บรรลุ วัตถุประสงค์ตามที่สถานศึกษาได้กำหนดไว้

มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล (2552, หน้า 33) ได้กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง การจัดการส่งเสริม ช่วยเหลือกัน ของผู้เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้แผน ยุทธศาสตร์ของสถานศึกษาให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

ทรงพล เจริญคำ (2555, หน้า 24) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา เป็นกระบวนการดำเนินงานในกิจกรรมด้านต่าง ๆ โดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีมาตรฐานและคุณภาพ ให้แก่เยาวชนเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน และเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

ยุคนันท์ หวานฉ่ำ (2555, หน้า 11) กล่าวถึง ความหมายของการบริหารสถานศึกษา ไว้ว่า การบริหารสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการในการทำงาน โดยมีผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติภารกิจอย่างเป็นระบบในสถานศึกษา ที่ดำเนินการ 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป

ศศิวิมล ภูมิแดง (2556, หน้า 17) กล่าวว่า การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการในการจัดการศึกษา โดยได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการร่วมกันวางแผนการจัดการศึกษาภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ รวมทั้งต้องอาศัยผู้บริหารสถานศึกษา มีอาชีพจึงจะทำให้การบริหาร และการจัดการศึกษาส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพ และบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษา

สรุปได้ว่า การบริหารสถานศึกษา คือ กระบวนการจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เน้นการบริหาร โดยแบ่งเป็น 4 กลุ่มงาน ได้แก่ งานบริหารวิชาการ งานบริหารงบประมาณ งานบริหารงานบุคคล งานบริหารทั่วไป โดยมุ่งเน้นที่งานหัวใจหลักของการจัดการศึกษา นั่นคืองานบริหารวิชาการ โดยมีกลุ่มงานที่เหลือคอยสนับสนุน ให้สถานศึกษาเดินไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ คือ คุณภาพของผู้เรียนนั่นเอง

ทฤษฎีการบริหารการศึกษา

เพื่อให้องค์กรบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ผู้บริหารสถานศึกษาควรศึกษา และเข้าใจในหลักการทฤษฎีการบริหารการศึกษา เพื่อการบริหารจัดการที่เป็นระบบ ดังนี้

แนวคิดที่เกี่ยวกับส่วนสำคัญพื้นฐานทางการบริหาร ที่เรียกว่า The Elements of Management ของ Fayol (อ้างถึงใน รัตนา กาญจนพันธุ์, 2557, หน้า 17) มี 5 ประการ ดังต่อไปนี้

1. การวางแผน (to plan)
2. การจัดองค์การ (to organization)
3. การบังคับบัญชา (to command)
4. การประสานงาน (to coordinate)
5. การควบคุมงาน (to control)

และแนวคิดของ Fayol ที่เกี่ยวกับหลักการบริหาร ที่เรียกว่า Principles of Management ของ Fayol (อ้างถึงใน รัตนา กาญจนพันธุ์, 2557, หน้า 18) หลักการบริหาร ของ Fayol (Fayol's principles of management) มี 14 ประการ คือ

1. การแบ่งงานกันทำ (division of work) การทำงานควรมีการแบ่งงานกันทำตามแต่ละฝ่ายงาน เพื่อส่งเสริมความสามารถ ความมั่นใจ และความถูกต้องแม่นยำในการทำงานที่จะช่วยให้ผลผลิตของงานเพิ่มสูงขึ้น
2. อำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (authority and responsibility) ในการทำงาน ผู้ที่ได้รับมอบให้ปฏิบัติงานใดก็ควรจะได้รับมอบหมายอำนาจอย่างเพียงพอที่จะสามารถปฏิบัติงานนั้นไปได้ด้วยดี อำนาจและหน้าที่ควรไปด้วยกัน
3. ความมีระเบียบวินัย (discipline) ผู้ปฏิบัติงานที่ดี จะต้องมีความมีระเบียบวินัยในการทำงาน จึงต้องมีการออกกฎระเบียบ เพื่อให้มีการเคารพและเชื่อฟังผู้บังคับบัญชา
4. ความมีเอกภาพในการบังคับบัญชา (unity of command) ในการปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตาม ผู้ปฏิบัติควรเป็นผู้ได้รับการบังคับบัญชาสั่งการจากผู้บริหารเพียงคนเดียว เพื่อความมีเอกภาพในการบังคับบัญชา
5. เอกภาพในการอำนวยการ (unity of direction) การทำงานในกลุ่มเดียวกันควรมีหัวหน้าในการดำเนินการเพียงคนเดียว ภายใต้แผนงานและเป้าหมายที่กำหนดไว้
6. ประโยชน์ส่วนบุคคลถือว่าเป็นรองจากประโยชน์ส่วนรวม (subordination of individual interests to general interests) หลักการข้อนี้ หมายความว่าในการทำธุรกิจใด ๆ ก็ตาม ผู้บริหารไม่ควรเห็นแก่ประโยชน์ของคนใดคนหนึ่งหรือกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

โดยจะต้องประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นตัวอย่าง ให้คำปรึกษาแนะนำและร่วมมือกับ
ผู้ปฏิบัติงานทุกคนอย่างทั่วถึง และไม่เห็นประโยชน์ของตนเป็นที่ตั้ง

7. การให้ผลประโยชน์ตอบแทน (remuneration) เช่น เงินเดือน ค่าจ้าง ควรถือ
หลักความยุติธรรม โดยคำนึงค่าครองชีพ สภาพเศรษฐกิจ ความต้องการด้านแรงงาน
สถานภาพของผู้ร่วมงาน เพื่อความพึงพอใจของทั้งสองฝ่ายคือทั้งนายจ้างและลูกจ้าง

8. การรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง (centralization) การรวมอำนาจไว้ที่ส่วนกลาง
มิได้หมายความว่า อำนาจหน้าที่ในการตัดสินใจจะอยู่ที่ผู้บริหารระดับสูงขององค์การ
แต่เพียงอย่างเดียว แต่หมายถึงเมื่อมีการมอบอำนาจให้ผู้บริหารคนใดแล้วก็ให้สามารถ
ควบคุม บังคับบัญชา หรือสั่งการได้ โดยให้ผู้บริหารพิจารณาตามความเหมาะสมตาม
สถานการณ์ว่าจะกระจายอำนาจ (decentralization) หรือรวมอำนาจ (centralization)
ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะขององค์การ บุคลิกภาพส่วนตัวและคุณค่าทางจริยธรรมของ
ผู้บริหาร ความซื่อตรงของผู้ร่วมงาน ตลอดจนสถานการณ์ของแต่ละธุรกิจ

9. สายการบังคับบัญชา (chain of command) สายการบังคับบัญชา
เป็นสิ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการระหว่าง ผู้บังคับบัญชากับ
ผู้ใต้บังคับบัญชา ซึ่งควรจัดให้มีช่วงของการบังคับบัญชาลดหลั่น (hierarchy) ที่เหมาะสม
ไม่ควรทำงานจนเกินไป เพราะจะก่อให้เกิดช่องว่างของสายการบังคับบัญชาได้

10. คำสั่ง (order) ในการบริหารงานจำเป็นต้องมีการสั่งการที่จะต้องออกเป็น
คำสั่ง การที่จะต้องออกเป็นคำสั่งหรือกฎระเบียบข้อบังคับที่เป็นลายลักษณ์อักษรวางไว้
เพื่อให้ผู้ปฏิบัติรับทราบและปฏิบัติตาม

11. ความเสมอภาค (equity) คือ หลักแห่งความยุติธรรมที่ผู้บริหารจะต้องปฏิบัติ
ต่อผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน รวมทั้งมีความเมตตากรุณา ความจงรักภักดี ต่อทุกคน
โดยเสมอภาค

12. ความมั่นคงในหน้าที่การงาน (stability of tenure of personnel) หมายถึง
การดำรงอยู่ในตำแหน่งของบุคลากร ที่มีความต้องการเวลาในการเรียนรู้งานเพื่อที่จะ
สามารถทำงานให้ได้ดี พนักงานจึงไม่ควรให้ถูกปรับออก หรือเปลี่ยนแปลงตำแหน่ง
ก่อนเวลาอันสมควร ทั้งเพื่อประโยชน์แห่งความมั่นคงทั้งขององค์การและพนักงาน

13. ความคิดริเริ่ม (initiative) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ผู้ได้บังคับบัญชามีส่วนร่วมในการแสดงความคิด ร่วมวางแผนและร่วมปฏิบัติ เพื่อจะได้เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ และเกิดความพึงพอใจต่อผู้ร่วมงานทุกฝ่าย ความคิดริเริ่มเป็นคุณสมบัติที่สำคัญของผู้บริหารทางธุรกิจ

14. ความสามัคคี (esprit de corps) ผู้บริหารต้องสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในองค์กร เพราะความสามัคคีเป็นพลัง (union is strength) ก่อให้เกิดความกลมเกลียว ประองคองและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

หลังจากที่ Fayol ได้นำแนวคิดทางการบริหาร อันประกอบด้วยหลักการบริหาร 14 ประการ ที่เรียกว่า Fayol's Principles of Management และส่วนสำคัญพื้นฐานที่เรียกว่า The Elements of Management อันประกอบไปด้วยกิจกรรม 5 ประการ มาเป็นแนวทางเพื่อใช้ในการบริหารธุรกิจและการบริหารโดยทั่วไปนั้น ช่วยให้การบริหารมีการจัดระบบระเบียบในเชิงของการจัดการมากขึ้น ปรัชญาของการบริหารในสมัยนี้ จึงได้ปรับเปลี่ยนจากการที่เห็นคนเป็นเครื่องจักร มาเป็นใช้คนให้เกิดประโยชน์สูงสุด (use people efficiently) ผู้ปฏิบัติจึงมีโอกาที่จะถูกผู้บริหารให้ช่วยคิด ช่วยวางแผน และช่วยทำมากขึ้นกว่าเดิมที่เคยเป็นมา (รัตนา กาญจนพันธุ์, 2557, หน้า 21)

กระบวนการบริหารตามแนวความคิดของ Gulick and Urwick (อ้างถึงใน รัตนา กาญจนพันธุ์, 2557, หน้า 21) (ค.ศ. 1920-1930) เป็นแนวความคิดที่นำเอาหลักการของฟายอล มาประยุกต์ใช้กับระบบราชการ โดยกำหนดกระบวนการบริหารเป็น 7 ประการ เรียกสั้น ๆ ว่า “POSDCoRB” ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. Planning หมายถึง การวางแผนหรือวางโครงการปฏิบัติงานไว้ล่วงหน้า จะต้องทำอะไรบ้าง และทำอย่างไร เพื่อให้งานบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

2. Organization หมายถึง การจัดองค์การ การกำหนดโครงสร้าง การแบ่งส่วนงาน การจัดสายงานบังคับบัญชา และการกำหนดตำแหน่งหน้าที่

3. Staffing หมายถึง การบริหารงานบุคคล ได้แก่ การจัดองค์กำลัง การสรรหา การพัฒนาบุคลากร การสร้างบรรยากาศที่ดีในการทำงาน และการประเมินผลการทำงาน เพื่อพิจารณาความดีความชอบ การให้สวัสดิการ และการให้พ้นจากงาน เป็นต้น

4. Directing หมายถึง การอำนวยการ การตัดสินใจ การวินิจฉัยสั่งการ การควบคุมบังคับบัญชา และการควบคุมการปฏิบัติการ
5. Coordinating หมายถึง การประสานงานด้านต่าง ๆ ขององค์การ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ และดำเนินการไปสู่เป้าหมายเดียวกัน
6. Reporting หมายถึง การรายงานผลการปฏิบัติงานขององค์กร เพื่อให้ผู้บริหาร และสมาชิกขององค์การทราบความก้าวหน้าของการดำเนินงาน
7. Budgeting หมายถึง การงบประมาณ ได้แก่ การจัดทำงบประมาณการใช้ จ่ายเงิน การควบคุมและตรวจสอบด้านการเงิน

สรุปได้ว่า ในการบริหารการศึกษาผู้บริหารจะต้องมีการคิดและวางแผนอย่างเป็นระบบ มีการกำหนดเป้าหมาย มอบหมายงานให้กับผู้ใต้บังคับบัญชาปฏิบัติ ตามความถนัดและความเหมาะสม อย่างชัดเจน มีความโปร่งใสในการบริหารงบประมาณ มุ่งใช้งบประมาณเพื่อพัฒนาการศึกษาและผู้เรียน มีความยุติธรรม ปฏิบัติกับผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน มีการตรวจสอบ ประเมินผลงานขององค์กรเสมอ โดยมุ่งเน้นพัฒนาสถานศึกษาให้เป็นเลิศ และมุ่งพัฒนาการศึกษาให้ผู้เรียนเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์

นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

แนวคิดนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) ได้กล่าวถึง นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” (moderate class more knowledge) ไว้ว่า นโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนซึ่งเป็นอนาคตของชาติให้มีความสมดุลทั้งด้านร่างกาย ความรู้ คุณธรรม มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ยึดมั่นในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีความรู้และทักษะพื้นฐาน รวมทั้งเจตคติที่จำเป็นต่อการศึกษาคือ การประกอบอาชีพ และการศึกษาตลอดชีวิต โดยมุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการแข่งขันระดับนานาชาติ สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ปรับการบริหารจัดการหลักสูตรและแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ดังนี้

1. ปรับโครงสร้างเวลาเรียน ระดับประถมศึกษา มีเวลาเรียนรวมไม่เกิน 1,000 ชั่วโมงต่อปี ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีเวลาเรียนรวมไม่เกิน 1,200 ชั่วโมงต่อปี
2. กำหนดตัวชี้วัดที่ต้องรู้ และควรรู้ ของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเนื้อหา ภาระงาน/ชิ้นงาน ลดเวลาเรียน และเป็นกรอบในการประเมินผลผู้เรียนระดับชาติ
3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์อย่างเข้มข้น
4. ปรับเปลี่ยนการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ให้มุ่งเน้นเป้าหมาย ดังนี้
 - 4.1 พัฒนา 4H คือ Head (กิจกรรมพัฒนาสมอง), Heart (กิจกรรมพัฒนาจิตใจ), Hand (กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ) และ Health (กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ)
 - 4.2 ให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ และค่านิยมที่พึงงามของคนไทย
 - 4.3 พัฒนาทักษะการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21
 - 4.4 พัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ตามแนวการประเมินผลผู้เรียนนานาชาติ (Programme for International Student Assessment--PISA)
 - 4.5 ผู้เรียนมีความสุขกับการเรียนรู้
5. ให้เวลาของการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้รวมอยู่ในโครงสร้างเวลาเรียนตามที่กำหนดในข้อ 1
6. กิจกรรมเพิ่มเวลารู้มีทั้งกิจกรรมที่กำหนดให้เรียน และกิจกรรมให้เลือกเรียน

ความหมายของลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558) กล่าวว่า เพื่อให้การนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ไปสู่การปฏิบัติมีความชัดเจนตรงกัน คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” จึงกำหนดความหมายของคำสำคัญ ไว้ดังนี้

1. ลดเวลาเรียน หมายถึง การลดเวลาเรียนภาควิชาการและการลดเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้ เช่น การบรรยาย การสาธิต การศึกษาใบความรู้ ให้น้อยลง

2. เพิ่มเวลารู้ หมายถึง การเพิ่มเวลาและโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง มีประสบการณ์ตรงคิดวิเคราะห์ ทำงานเป็นทีม และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างมีความสุข จากกิจกรรมสร้างสรรค์ที่หลากหลายมากขึ้น

3. การบริหารจัดการเวลาเรียน หมายถึง การจัดสัดส่วนเวลาของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้ให้น้อยลง และเพิ่มเวลาของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นผู้ลงมือปฏิบัติจริง และสร้างความรู้ด้วยตนเองมากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตามความสนใจ ความถนัดและความต้องการได้เพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ความมีน้ำใจ การทำงานเป็นทีม และมีความสุขในการเรียนรู้

แนวคิดการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558) กล่าวว่า ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ อาจจะไม่ใช่เรื่องใหม่สำหรับการจัดการเรียนรู้ในปัจจุบัน เพราะโรงเรียนหลายแห่งดำเนินการอยู่แล้ว แต่อย่างไรก็ตาม ยังมีผู้เกี่ยวข้องทั้งผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครอง มีความกังวล สงสัยว่าทำไมต้องลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ในประเด็นนี้ถ้าเราพิจารณาแล้วจะพบว่า ในปัจจุบันนี้การเรียนรู้ของเด็กนักเรียนได้เปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากมีแหล่งเรียนรู้สื่อ และเทคโนโลยี เช่น Internet, Computer, Tablet หรือ Smart Phone และอื่น ๆ อีกมากมายที่นักเรียนสามารถใช้ในการเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ดังกล่าวไม่จำเป็นต้องจำกัดเฉพาะในห้องเรียนตามเวลาที่ครูกำหนด นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกแห่ง ทุกเวลาทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ตามความพร้อม ความสามารถของนักเรียน ครูผู้สอนต้องปรับวิธีการจัดการเรียนรู้ และนักเรียนต้องเปลี่ยนวิธีการเรียนรู้ของตนเอง จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญด้วยวิธีการที่หลากหลาย เช่น การจัดการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการกลุ่ม (group process) การจัดการเรียนรู้โดยใช้โครงงาน (project-base learning) เรียนรู้จากกิจกรรม

การปฏิบัติจริง จากประสบการณ์ตรง ใช้คำถามเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์และสืบค้นข้อมูล นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ มีการจัดกิจกรรมโดยให้นักเรียนทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกัน ครูจะเปลี่ยนบทบาทจากผู้สอนมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก เป็นที่ปรึกษา ชี้แนะ ช่วยเหลือนักเรียนให้ประสบผลสำเร็จ และนักเรียนเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้เป็นทีมหรือจากกลุ่มเพื่อนมากขึ้น ซึ่งการเรียนรู้ลักษณะนี้ทำให้นักเรียนได้เรียนรู้อย่างมีความสุข ภายใต้แนวคิด ดังนี้

1. กิจกรรมเป็นทางเลือก สนองตอบความสนใจความถนัดของผู้เรียนอย่างหลากหลาย
2. เรียนรู้หลักการ สร้างความรู้ผ่านกระบวนการและกิจกรรม (process and content)
3. ลงมือปฏิบัติและสร้างความรู้ในบรรยากาศที่อบอุ่น อิสระ และปลอดภัย
4. ปรับบทบาทครูจากการเป็นผู้สอนเป็นผู้ให้คำปรึกษาชี้แนะ (coach & mentor)
5. ครูผู้สอนควรใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย และเป็นการประเมินตามสภาพจริง วิเคราะห์คุณภาพและพัฒนาการของนักเรียน มากกว่าการประเมินนักเรียนจากการสอบเท่านั้น

ประสาท เนืองเฉลิม (2559, หน้า 141) กล่าวว่า นโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นการแปลงความคิดผ่านทฤษฎีทางการศึกษาทักษะที่จำเป็นของการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจัดว่าเป็นการนำเสนอการจัดการเรียนรู้แบบร่วมสมัย ผู้เขียนขอนำเสนอแนวคิด 4H 4C 4R เพื่อนำไปสู่การพัฒนานโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้สู่การปฏิบัติ ดังนี้

4H ได้แก่ Head, Heart, Hand และ Health ซึ่ง Head การเรียนรู้ต้องพัฒนา การคิด ความรู้ ความเข้าใจ Heart การเรียนรู้ต้องพัฒนาความเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ Hand เป็นการเรียนรู้ผ่านการลงมือกระทำเมื่อเข้าไปสัมผัสแล้วจะเกิดความสัมพันธ์ของการทำงานระหว่างสมองกับอวัยวะรับสัมผัส ผู้เรียนก็จะเกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อสิ่งเรานั้น ๆ Health เป็นการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่สุขภาวะที่ดีมีจิตใจที่เข้มแข็ง และสุขภาพร่างกายดี

4C ได้แก่ Critical Thinking, Creativity, Collaboration และ Communication ซึ่ง Critical Thinking เป็นการคิดอย่างมีวิจารณญาณ เมื่อได้รับข้อมูลข่าวสาร หรือ

สถานการณ์แล้วตัดสินใจได้เป็นอย่างดี เนื่องจากมีข้อมูลข่าวสารและเหตุผลที่เพียงพอ Creativity การเรียนรู้ต้องการสร้างสรรค์และความแปลกใหม่ที่สามารถนำความรู้เรียน มาปรับใช้ได้อย่างเหมาะสม Collaboration การเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม ทำงานเป็นแก๊งไข ปัญหาได้ และที่สำคัญ Communication ต้องสื่อสารอย่างสร้างสรรค์และแสดงความรู้สึก นึกคิดผ่านการสื่อสารด้วยรูปแบบต่าง ๆ ได้

4R ได้แก่ Reading, Writing, Arithmetic, และ Research ซึ่ง Reading เป็นการ อ่านเพื่อความเข้าใจ อ่านวิเคราะห์ อ่านสร้างสรรค์ การอ่านทำให้เรารู้โลกกว้างขึ้น Writing เป็นการเขียนความรู้ การถ่ายทอด อารมณ์ ความรู้สึก Arithmetic เป็นการคิด คำนวณโดยใช้ตรรกะ และ Research ทำให้รู้จักคิดและลงมือค้นคว้าหาคำตอบอย่างเป็น ระบบ

วิจารณ์ พานิช (2555, หน้า 64) ได้กล่าวว่า สอนน้อย เรียนมาก (teach less, learn more) เป็นอุดมการณ์ด้านการศึกษาของประเทศสิงคโปร์ ซึ่งไม่ได้หมายความว่าครู ทำงานน้อยลงแต่ความจริงกลับต้องทำงานหนักขึ้น เพราะต้องคิดหาวิธีให้นักเรียน เรียน ได้มากขึ้น คือ ครูสอนน้อยลง แต่หันไปทำหน้าที่ออกแบบการเรียนรู้ชักชวนนักเรียน ทบทวนว่าในแต่ละกิจกรรมของการเรียนรู้ นักเรียนได้เรียนรู้อะไร และอยากเรียนรู้ อะไรเพิ่มขึ้นอีกแนวคิดนี้เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2547 โดยเป็นส่วนหนึ่งของ วิสัยทัศน์ 4 ของ สิงคโปร์ อันได้แก่ (1) วิสัยทัศน์ระดับประเทศ (2) วิสัยทัศน์ด้านการศึกษา (3) วิสัยทัศน์ ด้านการจัดการการเปลี่ยนแปลงในโรงเรียน และ (4) วิสัยทัศน์ในการจัดให้มี

Professional Learning Communities--PLC เป็นเครื่องมือปฏิรูปการศึกษา โปรดสังเกต ว่าการปฏิรูปการศึกษาของสิงคโปร์เป็นกระบวนการที่มีทั้งบนลงล่าง (top down) และ ล่างขึ้นบน (bottom up) PLC คือ กระบวนการสร้างการเปลี่ยนแปลงโดย Community of Practice (CoP) ของครู ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงจากหน้างาน หรือ Bottom Up

นอกจาก สอนน้อย คือ สอนเท่าที่จำเป็น ครูต้องรู้ว่าตรงไหนควรสอน ตรงไหน ไม่ควรสอนเพราะเด็กเรียนได้เอง ครูออกแบบกิจกรรมให้เด็กเรียนจากกิจกรรม (Project-Based Learning--PBL) แล้วชวนเด็กทบทวนไตร่ตรอง (reflection หรือ AAR) ว่า ได้เรียนรู้อะไรบ้าง และยังไม่ได้เรียนรู้อะไรบ้าง ครูจะเข้าใจอัตราความเร็วของการ เรียนรู้ของเด็กที่หัวไวไม่เท่ากัน และที่สำคัญยิ่งคือ ให้เด็กบอกว่าอยากเรียนรู้อะไรบ้าง

เพื่อให้ครูนำมาออกแบบการเรียนรู้ต่อ นักเรียนจะรู้จากพฤติกรรมของครู ว่าครูเอาใจใส่นักเรียนเป็นรายคน และเอาใจใส่อารมณ์ของเด็กแต่ละคน ต้องการอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้เพื่ออนาคตของศิษย์ทุกคน ในสภาพการเรียนรู้เช่นนี้ นักเรียนจะตื่นตัวและต้องเตรียมตัวเรียนตลอดเวลา จะไม่มีเวลาเฉไฉไปทำเรื่องไม่เหมาะสมไม่ควร รวมทั้งครูต้องออกแบบให้บรรยากาศการเรียนรู้ของชั้นหรือของกลุ่มมีลักษณะควบคุมพฤติกรรมกันเอง สมาชิกทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกัน ต้องช่วยกันทำกิจกรรมให้สำเร็จโดยไม่มีคนถูกทอดทิ้งหรือแยกกลุ่ม เป็นการเรียนรู้ที่นักเรียนมีบทบาท (student engagement) สูงมาก หรืออาจเรียกว่าเป็นการเรียนแบบที่ผู้เรียนกำหนด (learners-directed learning)

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนแนวคิดลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558) กล่าวว่า ทฤษฎีการเรียนรู้ที่สนับสนุนแนวคิดการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (constructivist) ซึ่งเป็นทฤษฎีที่ให้ความสำคัญกับตัวผู้เรียน เชื่อว่าผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง จากการมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้น

กรอบแนวคิดของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (constructivist)

1. นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง และนักเรียนแต่ละคนสร้างความรู้ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันรวมทั้งอาจแตกต่างกับแนวทางของผู้สอน
2. ประสบการณ์เดิมของนักเรียนเป็นพื้นฐานที่สำคัญของการสร้างความรู้ใหม่ และนักเรียนแต่ละคนมีความรู้และประสบการณ์เดิมที่แตกต่างกัน
3. การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การมีประสบการณ์ตรง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันของผู้เรียนมีส่วนช่วยในการสร้างความรู้ใหม่
4. ครูมีบทบาทในการจัดบริบทการเรียนรู้ตั้งคำถามที่ท้าทายความสามารถ กระตุ้นสนับสนุนให้นักเรียนเกิดการสร้างความรู้ และให้ความช่วยเหลือนักเรียนในทุก ๆ ด้าน

ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (constructivist) มีสมมติฐานเกี่ยวกับการสร้างความรู้ของนักเรียน ดังนี้

1. มนุษย์สร้างความรู้ผ่านกิจกรรมการไตร่ตรอง การสื่อสาร และการอภิปราย ซึ่งทำให้พวกเขาสร้างประสบการณ์ในการแก้ปัญหา โดยมีแผนภาพโมเดลการเพิ่มพลังการเรียนรู้ของผู้เรียน ในการอธิบายความอยากรู้อยากเห็นการมีปฏิสัมพันธ์ ความขัดแย้ง การไตร่ตรอง การจัดโครงสร้างใหม่ การสร้างพลังกับเพื่อนทางปัญญาการเรียนรู้ ดังนี้

1.1 ความอยากรู้อยากเห็นและความขัดแย้งเป็นกลไกสำคัญในการกระตุ้นให้นักเรียนอยากเรียน

1.2 การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนเป็นองค์ประกอบที่ก่อให้เกิดความขัดแย้งทางปัญญา

1.3 ความขัดแย้งทางปัญญานำมาซึ่งการไตร่ตรอง

1.4 การไตร่ตรองกระตุ้นให้เกิดการจัดโครงสร้างใหม่ทางปัญญา

1.5 จากข้อที่กล่าวข้างต้นเกิดเป็นวงจร โดยประสบการณ์ของนักเรียนมีผลต่อการเกิดของวงจร และวงจรนี้เองที่ทำให้นักเรียนสามารถสร้างพลังการเรียนรู้ให้กับตนเอง

2. การสร้างความรู้ของนักเรียนแต่ละคนแตกต่างกัน และต่างจากที่ผู้สอนคาดหวัง ผู้สอนต้องยอมรับและจัดการที่จะสนับสนุนสิ่งที่ผู้เรียนคิด

3. องค์ประกอบสำคัญในการจัดการเรียนรู้ มีดังนี้

3.1 การรวบรวมสิ่งที่นักเรียนสร้างขึ้นให้เป็นไปในแนวทางที่ถูกต้อง

3.2 การสร้างแรงจูงใจภายในเป็นปัจจัยที่สำคัญในการสร้างความรู้

3.3 การวิเคราะห์ความคิดของนักเรียนในกระบวนการเรียนการสอน

ดังนั้น การจัดการเรียนรู้ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ครูผู้สอนต้องใช้เวลาสอนเนื้อหาสาระให้น้อยลง แต่จัดเวลาส่งเสริมให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ครูผู้สอนต้องกระตุ้นให้นักเรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง ซึ่งบทบาทการสอนของครูผู้สอนแม้จะน้อยลง แต่บทบาทที่เพิ่มมากขึ้นของครูผู้สอน คือ ต้องมีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน เตรียมสื่อ แหล่งเรียนรู้ และเตรียมคำถามที่กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง

การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน

ดวงใจ จงชนากร (2557, หน้า 13) กล่าวว่า Project-Based Learning คือ แนวการจัดการเรียนรู้ที่จะสามารถดึงความสนใจและสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนได้ แนวการจัดการเรียนรู้นี้มีการออกแบบกิจกรรมให้ผู้เรียนค้นหาคำตอบหรือแก้ปัญหา ซึ่งโดยทั่วไปกิจกรรมแบบนี้จะสะท้อนวิธีการเรียนรู้และการทำงานในชีวิตประจำวันนอกชั้นเรียน รวมถึงฝึกทักษะที่สำคัญสำหรับศตวรรษที่ 21 เช่น ฝึกทักษะการทำงานแบบร่วมมือกัน ทักษะการสะท้อนความคิด แสดงความเห็น เลือกลงและตัดสินใจ เป็นต้น

บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (2558, หน้า 10) กล่าวถึงการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning--PjBL) ไว้ว่า แนวคิดในการจัดการเรียนการสอนในแบบโครงงานเป็นแนวทางการเรียนรู้ตามแนวปรัชญากลุ่ม ประสบการณ์นิยม (experimentalism) ซึ่งมี Dewey เป็นผู้ริเริ่มและผลักดันในการจัดการเรียนรู้ โดยเน้นที่การเรียนรู้จากการกระทำจริง (learning by doing) โดยปรัชญาการศึกษาในแนวทางนี้จะเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง การได้รับประสบการณ์จริง จะทำให้การเรียนรู้คงอยู่กับผู้เรียนตลอดไป เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นโดยตรงกับผู้เรียน ไม่ได้เกิดจากการบอกเล่าหรือรับฟังมาจากผู้อื่น แนวทางนี้ก่อให้เกิดแนวทางในการจัดการศึกษาขึ้นอีก 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแนวคิดทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองหรือกลุ่มคอนสตรัคติวิซึม (Constructivism) ซึ่งมีแนวคิดที่ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง และกลุ่มแนวคิดทฤษฎีการสร้างสรรคด้วยปัญญา หรือกลุ่มคอนสตรัคชันนิซึม (Constructionism) ซึ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวคิดที่ผู้เรียนสามารถสร้างสรรคสิ่งต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ดังนั้นการเรียนรู้แบบ โครงงานเป็นฐานได้รับแนวคิดของปรัชญากลุ่มประสบการณ์นิยม (กลุ่มคอนสตรัคติวิซึม และกลุ่มคอนสตรัคชันนิซึม) เป็นฐานในการอธิบายการจัดการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานมีการเรียกต่างกันไป เช่น การเรียนรู้แบบโครงงาน การจัดการเรียนการสอนแบบโครงงาน หรือการเรียนการสอนแบบโครงการ โดยมีคำอธิบายที่คล้ายคลึงกัน อาทิ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (2550) ได้อธิบายการเรียนรู้แบบโครงงานว่า เป็นกระบวนการแสวงหาความรู้ หรือการค้นคว้าหาคำตอบในสิ่งที่ผู้เรียนอยากรู้หรือสงสัยด้วยวิธีการต่าง ๆ เป็นวิธีการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้

เลือกศึกษาตามความสนใจของตนเองหรือของกลุ่ม เป็นการตัดสินใจร่วมกัน จนได้ชิ้นงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปใช้ได้ในชีวิตจริง การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning--PjBL) หมายถึง การจัดการเรียนการสอนที่เน้นประสบการณ์ในการปฏิบัติงานให้แก่ผู้เรียนผ่านประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้วิธีการแก้ปัญหาการคิดสร้างสรรค์ในการทำงาน รู้จักการวางแผนการทำงานด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ สื่อสารและทำงานร่วมกันกับผู้อื่นตลอดจนประเมินผลงานและการทำงานของตนเองได้

เนื่องจากมีเทคนิคการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน (Problem-based Learning--PBL) ซึ่งมักจะใช้ตัวย่อภาษาอังกฤษเป็น PBL เช่นเดียวกันกับการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐาน ดังนั้น ในการกล่าวถึงการเรียนรู้แบบโครงงานเป็นฐานจะใช้ภาษาอังกฤษเป็น “พีเจบีแอล (PjBL)” เพื่อให้เกิดความแตกต่าง ซึ่งได้รับการยอมรับเป็นสากลทั่วไป

ความแตกต่างระหว่างการเรียนรู้แบบโครงงานกับการที่ผู้สอนให้ทำโครงงานนั้น คือ การเรียนรู้แบบโครงงานเป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กำหนดขั้นตอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองและเป็นหมู่คณะ ขณะที่การให้ทำโครงงาน คือ การมอบหมายให้ผู้เรียนหรือกลุ่มผู้เรียนทำโครงงานตามรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร มีลักษณะงานเหมือนที่เกิดขึ้นในชีวิตจริง และเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ศึกษาค้นคว้าและลงมือปฏิบัติด้วยตนเองภายใต้การดูแลและให้คำปรึกษาของผู้สอน ตั้งแต่การคิดสร้างโครงงาน การวางแผนการดำเนินการ การออกแบบลงมือปฏิบัติและส่งงานในที่สุด

ประเภทของโครงงานเมื่อแบ่งตามลักษณะของกิจกรรมในการทำโครงงาน สามารถแบ่งออกเป็นประเภทใหญ่ ๆ ได้ 4 ประเภท ได้แก่

1. โครงงานประเภทสำรวจ จะเป็นโครงงานในลักษณะที่ผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันทำโครงงานโดยการตั้งประเด็นปัญหา ทำการศึกษาเอกสารข้อมูลต่าง ๆ กำหนดหัวข้อที่จะศึกษา สามารถทำงานแบบรายบุคคลหรือแบบร่วมมือกันเป็นกลุ่ม จากนั้นจัดทำเครื่องมือในการสำรวจในลักษณะแบบสอบถาม แบบสำรวจ แบบสังเกต แบบสัมภาษณ์ หรืออื่น ๆ เพื่อเก็บข้อมูลที่ต้องการศึกษานำมาสรุปเป็นรายงานหรือเขียนเป็นการวิจัยที่ได้จากผลการสำรวจ เช่น โครงงานการสำรวจผู้สูงอายุในชุมชนรอบโรงเรียน โครงงานศึกษาเด็กสายตาสั้นในโรงเรียน ฯลฯ

2. โครงการประเภททดลอง เป็นการใช้กระบวนการทางวิทยาศาสตร์เริ่มจากการศึกษาปัญหา ผู้เรียนจัดกลุ่มกันศึกษาปัญหาแล้วนำมากำหนดเป็นโครงการ จัดทำเครื่องมือเพื่อใช้ทำการทดสอบและทดลองกับพืชพรรณ สัตว์ และสิ่งของต่าง ๆ จากนั้นนำผลที่ได้จากการทดลองมาเขียนกระบวนการขั้นตอนการทดลอง และสรุปผลการแก้ปัญหา ตลอดจนข้อเสนอแนะในลักษณะของการรายงานหรือการวิจัยเชิงทดลอง เช่น โครงการทดลองผสมพันธุ์ข้าวโพดแบบไร่ดิน โครงการทดลองจุดไฟในบ่อบาดาล ฯลฯ

3. โครงการประเภทสิ่งประดิษฐ์ เป็นการใช้ความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียน โดยคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้สอน กำหนดเป็นสิ่งประดิษฐ์ที่ต้องการสร้าง มีการออกแบบและพัฒนาสิ่งประดิษฐ์ขึ้นมาเป็นรูปร่าง มีการทดสอบและทดลองใช้งาน สิ่งประดิษฐ์จนสามารถใช้งานได้ นำไปใช้งานจริงและปรับปรุงแก้ไขจนได้สิ่งประดิษฐ์ที่สมบูรณ์ เขียนเป็นรายงานการพัฒนา หรือการวิจัยและพัฒนาเชิงนวัตกรรมได้ เช่น โครงการหุ่นยนต์แบบแมงมุม โครงการเครื่องตัดหญ้าใบพัดเส้นลวด ฯลฯ

4. โครงการประเภททฤษฎี เป็นโครงการที่จัดทำขึ้นในลักษณะการสร้างหลักการที่กำหนดวิธีการ รูปแบบ และขั้นตอนตลอดจนเงื่อนไขในการปฏิบัติในเชิงทฤษฎี แนวคิด หลักการ โดยวิเคราะห์สูตร กฎเกณฑ์ ข้อบังคับใหม่ ๆ ที่ไม่เคยเกิดขึ้นหรือประยุกต์หลักการทฤษฎีใหม่ ๆ โดยสร้างขึ้นมาเป็นแบบจำลอง สูตรการคำนวณ แผนธุรกิจ นำเสนอในรูปของโครงการ แผนภูมิ แผนผัง วงจร มีลักษณะเป็นนามธรรมที่ใช้วิธีการคิดขั้นสูง เป็นสิ่งใหม่ที่ปรับประยุกต์มาจากแนวคิดเดิมแล้วอธิบายด้วยวิธีใหม่ ๆ เช่น โครงการคำนวณจุดคุ้มทุนของร้านสะดวกซื้อ โครงการแบบจำลองบ้านประหยัดพลังงาน ฯลฯ

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนตามโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้บริหารควรกำหนดให้มีการนำการจัดการเรียนรู้แบบโครงการมาเป็นแนวทางการจัดกิจกรรมเน้นการศึกษาทดลองโดยผ่านกระบวนการศึกษา แก้ปัญหา จากการทำโครงการ เพื่อฝึกการทำงานเป็นทีม โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะกระบวนการคิด ฝึกทักษะการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย การฝึกปฏิบัติจริง

และการประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหา เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 เช่น การคิดแบบมีวิจารณญาณ การสร้างสรรค์ การสื่อสาร และการทำงานร่วมกันเป็นทีม ต่อไป

หลักการของการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีหลักการที่สำคัญ ดังนี้

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มุ่งเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ทักษะชีวิต ทักษะการแก้ปัญหาการทำงานเป็นทีม สร้างเสริมคุณลักษณะ ค่านิยมที่ดีงามและความมีน้ำใจต่อกัน

2. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ครอบคลุมหลักองค์ 4 แห่งการศึกษา ได้แก่

2.1 ด้านพุทธิศึกษา คือ ความรอบรู้วิชาการที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต การศึกษา และการเรียนรู้

2.2 ด้านจริยศึกษา คือ การมีศีลธรรมจรรยาที่ดี มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่และมีสำนึกที่ดีต่อส่วนรวม

2.3 ด้านหัตถศึกษา คือ ความรู้และทักษะในการทำงาน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีต่องาน และเห็นคุณค่าของการทำงาน

2.4 ด้านพลศึกษา คือ การมีสุขภาพแข็งแรง การกินอาหารที่ถูกต้อง และการออกกำลังกายให้เหมาะสม รวมทั้งความสะอาดและสุขาภิบาลด้วย

3. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สนองตอบความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนทุกคน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล

4. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพิ่มโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงมีประสบการณ์ตรง สร้างความรู้ด้วยตนเอง และเรียนรู้อย่างมีความสุข

5. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีความหมายและเชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน ใช้ชุมชนภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศรอบตัวเป็นแหล่งเรียนรู้

6. จัดกิจกรรมการเรียนรู้เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผน คิดวิเคราะห์ อภิปราย สรุปความรู้ นำเสนอ จุดประกายความคิด สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความมุ่งมั่น เพื่อแสวงหาความรู้ การแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรม

7. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลา ทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และบุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนา ผู้เรียนตามศักยภาพ

8. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันเป็นทีม เป็นการเรียนรู้ในระหว่างการทำงานที่ทุกคนในทีมเน้นความเป็นระบบ มีวิจารณ์ญานร่วมกันตลอดเวลา ว่ากำลังทำอะไร จะทำให้ดีขึ้นอย่างไร แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน มีการช่วยเหลือเกื้อกูล มีความสามัคคี มีน้ำหนึ่งใจเดียวกันมีความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

9. จัดกิจกรรมเรียนรู้ควบคู่กับการประเมินผลการเรียนรู้ที่เน้นการประเมินสภาพจริง (authentic assessment) โดยใช้เทคนิควิธีการประเมินสภาพจริงที่หลากหลาย ที่ให้ความสำคัญกับการประเมินการปฏิบัติ (performance assessment)

แนวทางการบริหารจัดการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนัก-วิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558) กล่าวว่า แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน และการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” มีแนวทาง ดังต่อไปนี้

1. ส่งเสริม สนับสนุน สร้างความเข้าใจในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”สู่การปฏิบัติแก่ครูและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย
2. ปรับโครงสร้างเวลาเรียนของสถานศึกษาและจัดทำตารางเรียนให้เหมาะสมกับการจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” แต่ละช่วงชั้น
3. เลือกกำหนดกิจกรรมให้ตอบสนองต่อความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียนอย่างหลากหลาย สอดคล้องกับช่วงวัย และวุฒิภาวะของผู้เรียน
4. จัดระบบข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับกิจกรรม แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ตามบริบทของสถานศึกษาและชุมชน

5. ส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณ สื่อการเรียนรู้และสิ่งอำนวยความสะดวกให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

6. กำกับ ติดตามการจัดกิจกรรมอย่างเป็นระบบ

7. ใช้การนิเทศภายใน การเสวนาสะท้อนผลหลังการปฏิบัติ (After Action Review--AAR) เป็นเครื่องมือในการศึกษาและพัฒนาประสิทธิภาพกระบวนการและกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” และเป็นเครื่องมือการพัฒนานุเคราะห์อย่างสม่ำเสมอต่อเนื่อง

8. ศึกษา วิจัยและพัฒนา “กระบวนการบริหารจัดการเวลาเรียน” อย่างเป็นระบบ

แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนของผู้เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558, หน้า 10-11) ได้กล่าวถึง บทบาทของผู้ที่เกี่ยวข้องในระดับสถานศึกษาดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา

1.1 เป็นผู้นำการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ระดับโรงเรียน และการบริหารจัดการเวลาเรียนที่เอื้อต่อการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

1.2 อำนวยความสะดวก ปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติ

1.3 ประสานและแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน แหล่งเรียนรู้นอกสถานศึกษา และภูมิปัญญาต่าง ๆ มาร่วมในการบริหารจัดการเวลาเรียนการจัดการเรียนรู้ และการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

1.4 นิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง

1.5 จัดเวทีเสวนาทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review--AAR)

1.6 นำผลการทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review--AAR) และผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการเวลาเรียนและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน

2. ครูผู้สอน

2.1 วิเคราะห์ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจความถนัดและความต้องการ จำแนกเป็นระดับชั้นเรียนและเป็นรายบุคคล

2.2 ออกแบบกิจกรรม เพิ่มเวลารู้ สื่อ แหล่งเรียนรู้ การวัดและประเมินผล หลักการและแนวทางการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

2.3 จัดการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยเน้นการสร้างแรงจูงใจนักเรียนให้มีความกระตือรือร้นในการเรียนรู้ จัดการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จัดการเรียนรู้แบบบูรณาการ และกิจกรรมการเรียนรู้อย่างหลากหลาย

2.4 ร่วมเสวนา ทบทวนหลังการปฏิบัติ และนำผลมาพัฒนาการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

2.5 ประเมินและพัฒนาผู้เรียนเต็มตามศักยภาพของนักเรียนแต่ละคน

2.6 ร่วมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

2.7 รายงานผลการเรียนรู้ของนักเรียน

3. ผู้เรียน

3.1 สนใจและเข้าร่วมกิจกรรมตามตารางเรียน และวิธีการเรียนรู้ที่กำหนดอย่างกระตือรือร้นและสนองตอบต่อกิจกรรมเต็มตามศักยภาพและขีดความสามารถของตนเอง

3.2 สำรวจความสนใจ ความต้องการ และศักยภาพของตนเองเพื่อวางแผนการเรียนรู้ และพัฒนาตนเอง

3.3 ค้นหาความถนัด ความต้องการของตนเอง

3.4 ฝึกฝน พัฒนาเพิ่มพูนความสามารถของตนเอง

3.5 ประเมินและปรับปรุงวิธีการเรียนรู้และผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างต่อเนื่อง

3.6 ให้ข้อมูลป้อนกลับในการปรับปรุงพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของครูผู้สอน

3.7 ร่วมนำเสนอผลการเรียนรู้ของตนเองอย่างภาคภูมิใจ

4. ผู้ปกครอง

4.1 ส่งเสริม สนับสนุน ผู้เรียนในการปฏิบัติกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และให้ความร่วมมือกับโรงเรียนในการดำเนินงานตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

4.2 ให้ข้อมูลป้อนกลับในการปฏิบัติกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของ ผู้เรียน

4.3 ประเมินความก้าวหน้าการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน และร่วมชื่นชม ผลงานของผู้เรียน

แนวทางการปรับลดเวลาเรียน

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้มีการกำหนด โครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ไว้ ซึ่งโรงเรียนสามารถนำมา เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของตนเองได้ ทั้งส่วนของรายวิชา เพิ่มเติม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสามารถจัดให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และ บริบทของตนเองได้ตามความเหมาะสม

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนัก- วิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) ได้สรุปกรอบโครงสร้างเวลาเรียนในแต่ละระดับ การศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้

1. ระดับประถมศึกษา กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานสำหรับกลุ่ม สาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้รวม 840 ชั่วโมงต่อปี กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 120 ชั่วโมงต่อปี และรายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น ไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมงต่อปี รวมไม่น้อยกว่า 1,000 ชั่วโมงต่อปี

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐานสำหรับ กลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้รวม 880 ชั่วโมงต่อปี (22 หน่วยกิต) กิจกรรม พัฒนาผู้เรียน 120 ชั่วโมงต่อปี และรายวิชา / กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความ พร้อมและจุดเน้นปีละไม่น้อยกว่า 200 ชั่วโมงต่อปี รวมไม่น้อยกว่า 1,200 ชั่วโมงต่อปี

3. ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กำหนดกรอบโครงสร้างเวลาเรียนพื้นฐาน สำหรับกลุ่มสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้รวม 3 ปี จำนวน 1,640 ชั่วโมง

(41 หน่วยกิต) กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 360 ชั่วโมง และรายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้นปีละไม่น้อยกว่า 1,600 ชั่วโมง (40 หน่วยกิต) รวม 3 ปี ไม่น้อยกว่า 3,600 ชั่วโมง

ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ได้กำหนดให้มีการลดเวลาเรียนภาควิชาการลง แต่ต้องไม่กระทบต่อเนื้อหาวิชาหลักที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้ ดังนั้น โรงเรียนต้องมีการออกแบบการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้รับสาระที่ต้องเรียนรู้ได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ

การปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนัก-วิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) กล่าวว่า วิชาการศึกษา ได้มีแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการเวลาเรียนของสถานศึกษาในโครงการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ที่สอดคล้องกับโครงสร้างเวลาเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และนโยบายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ จัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 จำนวน 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ จัดการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม สาระประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์อย่างเข้มข้น กิจกรรมเพิ่มเวลารู้ต้องเชื่อมโยงกับหลักสูตร และเวลาเรียน อยู่ภายใต้กรอบของ โครงสร้างเวลาเรียน ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาผู้เรียนมีคุณภาพสอดคล้องตามสภาพปัญหา และความต้องการของสังคม ประเทศชาติ เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนการจัดการเรียนรู้ที่ ผู้เรียนเป็นผู้รับความรู้ เช่น การบรรยาย การสาธิต การศึกษาไปความรู้ เป็นเพิ่มบทบาท ของครูผู้สอนให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก กระตุ้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น ซึ่งสถานศึกษามีแนวทางในการปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ดังนี้

1. ระดับประถมศึกษา สถานศึกษาปรับเวลาเรียนวิชาพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระ การเรียนรู้ตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนดได้ตามความเหมาะสม และสอดคล้องตามแนวปฏิบัติที่ กระทรวงศึกษากำหนด ทั้งนี้ต้องมีเวลาเรียนรวมตามที่กำหนดไว้ในโครงสร้างเวลาเรียน โดยรายวิชาพื้นฐาน เท่ากับ 840 ชั่วโมง/ปี และรายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติม

ตามความพร้อมและจุดเน้น เท่ากับ 40 ชั่วโมง/ปี รวม 880 ชั่วโมง/ปี (22 ชั่วโมง/สัปดาห์) และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เวลาของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 120 ชั่วโมง/ปี (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยเวลาเรียนรวมทั้งหมด ไม่เกิน 1,000 ชั่วโมง/ปี

2. ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สถานศึกษากำหนดจำนวนหน่วยกิตที่เรียนของแต่ละรายวิชาต่อภาคเรียนตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามโครงสร้างเวลาเรียนที่หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กำหนด โดยรายวิชาพื้นฐาน เท่ากับ 880 ชั่วโมง/ปี และ รายวิชา/กิจกรรมที่สถานศึกษาจัดเพิ่มเติมตามความพร้อมและจุดเน้น เท่ากับ 200 ชั่วโมง/ปี รวมทั้งสิ้น 1,080 ชั่วโมง/ปี (27 ชั่วโมง/สัปดาห์) และผู้เรียนต้องมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด เวลาของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 120 ชั่วโมง/ปี (3 ชั่วโมง/สัปดาห์) ประกอบด้วย กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เวลาเรียนรวมทั้งหมด ไม่เกิน 1,200 ชั่วโมง/ปี

เงื่อนไขการจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) กล่าวว่า การปรับโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ อยู่ภายใต้ข้อกำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และกรอบนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีเงื่อนไขในการจัดดังนี้

1. การจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์และภูมิศาสตร์ ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม กำหนดให้ต้องจัดแบบเข้มข้น

2. การจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ กำหนดให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัด โดยพิจารณาตัวชี้วัดที่พัฒนาทักษะกระบวนการ มาใช้ในการออกแบบกิจกรรมผ่านการพัฒนา 4H แบ่งกิจกรรมเป็น 2 กลุ่ม คือ กิจกรรมที่กำหนดให้เรียน และกิจกรรมที่เลือกเรียน

3. สถานศึกษาอาจจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้เป็นชั่วโมงเฉพาะในช่วงเวลาพักก่อนกลับบ้าน หรือเวลาอื่นตามบริบทและความเหมาะสมของสถานศึกษา โดยใช้เวลาเรียนของ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4. วิชาหน้าที่พลเมือง เป็นรายวิชาเพิ่มเติม ให้จัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการลงสู่กิจกรรมที่สถานศึกษาดำเนินการอยู่แล้ว โดยไม่เพิ่มชั่วโมงในตารางเรียน ได้แก่ กิจกรรมการเรียนรู้บูรณาการในรายวิชาพื้นฐานและเพิ่มเติม กิจกรรมหน้าเสาธง กิจกรรมกีฬา กิจกรรมตามประเพณี กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด เพื่อปลูกฝังให้เกิดการปฏิบัติและกลายเป็นพฤติกรรมในชีวิตประจำวัน

5. ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 สถานศึกษามีแนวทางในการบริหารจัดการเวลาเรียนและการจัดการเรียนรู้ ดังนี้

5.1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) กำหนดเวลาเรียนเป็น 200 ชั่วโมงต่อปี หรือ 5 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ให้จัดการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรม วิธีการ สื่อเทคโนโลยีอย่างหลากหลาย และเน้นการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

5.2 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ และกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพและเทคโนโลยี อาจจัดการเรียนรู้แบบบูรณาการใน 4 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หรือจัดบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น ๆ หรือแยกรายวิชาได้ตามบริบทและความเหมาะสมของโรงเรียน ทั้งนี้ การจัดการเรียนรู้สาระประวัติศาสตร์ และภูมิศาสตร์ ต้องจัดการเรียนรู้แบบเข้มข้น

5.3 สามารถปรับเวลาเรียนพื้นฐานของแต่ละกลุ่มสาระได้ (ยกเว้นกลุ่มสาระภาษาต่างประเทศ และประวัติศาสตร์) ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ต้องมีเวลาเรียนรวมพื้นฐาน 840 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

จากเงื่อนไขการจัดโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและการจัดการเรียนรู้ข้างต้น สถานศึกษาสามารถจัดโครงสร้างเวลาเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของตนได้อย่างหลากหลาย โดยพิจารณาจาก

1. ความพร้อมของสถานศึกษา สถานศึกษาต้องพิจารณาจำนวนครูผู้สอนในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน ห้องเรียนและสถานที่สำหรับชั้น

เรียน งบประมาณ ทรัพยากรต่าง ๆ ที่จะเอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอน สถานศึกษาขนาดใหญ่ มีบุคลากร และครูผู้สอนแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เพียงพอ อาจมีรูปแบบของโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียนแตกต่างจากสถานศึกษาขนาดเล็กที่มีข้อจำกัดในเรื่องต่าง ๆ

2. ความต้องการและจุดเน้นของสถานศึกษา ความต้องการและจุดเน้นของสถานศึกษา เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องนำมาพิจารณาประกอบการจัด โครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาที่มีจุดเน้น เช่น ภาษาต่างประเทศ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง การศึกษาเพื่อการมีงานทำ ซึ่งโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียนของโปรแกรมเหล่านั้นย่อมแตกต่างกัน หรือสถานศึกษาที่อยู่ในเมืองใหญ่ ย่อมมีโครงสร้างหลักสูตรแตกต่างจากสถานศึกษาที่ตั้งอยู่บนดอย หรือชนบท เป็นต้น

3. ความต้องการของผู้เรียน ความต้องการของผู้เรียนเป็นปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งต่อการจัดโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ผู้เรียนบางกลุ่มอาจต้องการเรียนต่อในระดับอุดมศึกษาในสาขาต่าง ๆ แต่ก็มีความต้องการเตรียมพร้อมสำหรับการออกไปประกอบอาชีพ เป็นต้น สถานศึกษาจึงควรมีการสำรวจความต้องการของผู้เรียนเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาด้วย

แนวทางการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558) ได้กล่าวถึง แนวทางการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ว่า กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นกิจกรรมสร้างสรรค์ที่โรงเรียนสามารถจัดได้อย่างหลากหลายเพื่อช่วยเพิ่มพูนทักษะการคิดวิเคราะห์ ความมีน้ำใจต่อกัน การทำงานเป็นทีม และกระตุ้นให้นักเรียนได้ค้นหาศักยภาพและความชอบของตนเอง เพราะมีความเชื่อว่านักเรียนทุกคนมีความพิเศษ มีความสามารถในแบบฉบับของตนเอง กิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่ให้นักเรียนได้ปฏิบัติตามความถนัด ความสนใจ ความต้องการทั้งปฏิบัติด้วยตนเอง หรือปฏิบัติเป็นกลุ่ม เป็นทีม โดยการปฏิบัติกิจกรรมไม่จำเป็นต้องเปิดให้เฉพาะนักเรียนห้องเดียวกัน หรือระดับชั้นเดียวกัน บางกิจกรรม

สามารถศึกษาหรือทำร่วมกันหลายระดับชั้นได้ เพื่อให้นักเรียนรู้จักการปรับตัว การช่วยเหลือดูแลกัน การมีปฏิสัมพันธ์กับคนหลายช่วงวัย โดยเป็นการจำลองสภาพจริงในสังคม ให้นักเรียนได้เรียนรู้จะยิ่งช่วยเพิ่มทักษะในการแก้ปัญหาให้กับเด็กไทย การจัดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ได้กำหนดหมวดกิจกรรมและแนวทางในการดำเนินงาน ดังนี้

หมวดกิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”

กิจกรรม “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” แบ่งออกเป็น 4 หมวด 16 กลุ่มกิจกรรม มีรายละเอียด ดังนี้

หมวดที่ 1 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กิจกรรมบังคับตามหลักสูตร)

1. กิจกรรมแนะแนว
2. กิจกรรมนักเรียน
3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณะประโยชน์

หมวดที่ 2 สร้างเสริมสมรรถนะและการเรียนรู้

4. พัฒนาความสามารถด้านการสื่อสาร
5. พัฒนาความสามารถด้านการคิดและการพัฒนากรอบความคิดแบบเปิดกว้าง

(growth mindset)

6. พัฒนาความสามารถด้านการแก้ปัญหา
7. พัฒนาความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยี
8. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ ๘ กลุ่มสาระการเรียนรู้

หมวดที่ 3 สร้างเสริมคุณลักษณะและค่านิยม

9. ปลูกฝังค่านิยมและจิตสำนึกการทำประโยชน์ต่อสังคมมีจิตสาธารณะและการให้บริการด้านต่าง ๆ ทั้งที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและต่อส่วนรวม

10. ปลูกฝังความรักชาติ ศาสนา และพระมหากษัตริย์
11. ปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม (มีวินัย ซื่อสัตย์ สุจริต เสียสละ อดทน มุ่งมั่น

ในการทำงาน กตัญญู)

12. ปลูกฝังความรักความภาคภูมิใจในความเป็นไทยและหวงแหนสมบัติของชาติ

หมวดที่ 4 สร้างเสริมทักษะการทำงาน การดำรงชีพ และทักษะชีวิต

13. ตอบสนองความสนใจ ความถนัด และความต้องการของผู้เรียนตามความแตกต่างระหว่างบุคคล

14. ฝึกการทำงาน ทักษะทางอาชีพ ทรัพย์สินทางปัญญา อยู่อย่างพอเพียงและมีวินัยทางการเงิน

15. พัฒนาความสามารถด้านการใช้ทักษะชีวิต

16. สร้างเสริมสมรรถนะทางกาย

แนวทางการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) ได้กล่าวไว้ว่า การออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ผู้สอนต้องออกแบบกิจกรรมให้มีความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมลดเวลาเรียนและกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ โดยกิจกรรมลดเวลาเรียนเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ลดบทบาทผู้สอนในการบรรยายหรือให้ความรู้เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (active learning) และกิจกรรมเพิ่มเวลารู้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นหลัก 4H ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาสมอง (head) กิจกรรมพัฒนาจิตใจ (heart) กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (hand) และกิจกรรมพัฒนาสุขภาพ (health) ซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เชื่อมโยงจากกิจกรรมลดเวลาเรียน การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ให้มีความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมลดเวลาเรียนและกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในช่วงลดเวลาเรียน จากตัวชี้วัดในแต่ละรายวิชาที่มุ่งให้ผู้เรียนเกิดทั้งความรู้ความเข้าใจ (knowledge) ทักษะการปฏิบัติ (performance) และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ผ่านการจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติ (active Learning) ตามความถนัดความสนใจจากการได้มีส่วนร่วมในประสบการณ์ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง อาทิ พัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงจากการลงมือปฏิบัติ การทำงานสามารถพัฒนาเป็นอาชีพหรือเลือกแนวทางการศึกษา

ต่อในระดับที่สูง และเกิดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่พร้อมสู่การเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในยุคแห่งศตวรรษที่ 21 เป็นการพัฒนาต่อยอดจากตัวชี้วัดที่เน้นการปฏิบัติและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในกิจกรรมลดเวลาเรียน ให้การจัดกิจกรรมในช่วงเพิ่มเวลารู้มีความหมายกับชีวิตจริงยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ กิจกรรมเพิ่มเวลารู้ ควรมีทั้งกิจกรรมที่กำหนดให้เรียน ซึ่งเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดที่ต้องรู้ และกิจกรรมให้เลือกเรียนที่ผู้เรียนเลือกได้ตามความถนัดความสนใจ ซึ่งทั้งกิจกรรมที่กำหนดให้เรียน และกิจกรรมให้เลือกเรียน มุ่งเน้นประเมินด้านทักษะการปฏิบัติ (performance) และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (Attribute) ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

หลักการสำคัญของการจัดกิจกรรม

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ มีรูปแบบการจัดกิจกรรม 2 ลักษณะ ซึ่งขึ้นอยู่กับธรรมชาติของวิชา ได้แก่ กิจกรรมบูรณาการ และกิจกรรมเฉพาะเรื่อง โดยมีหลักการสำคัญของการจัดกิจกรรม 7 ประการดังนี้

1. เชื่อมโยงตัวชี้วัด: สอดคล้องและเชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัดตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เน้นจัด 4H: เน้นการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย 4H ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาสมอง (head) กิจกรรมพัฒนาจิตใจ (heart) กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (hand) และกิจกรรมพัฒนาสุขภาพ (health)
3. ผู้เรียนเป็นสุข: เรียนรู้อย่างมีความสุข โดยการใช้วิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายอย่างเหมาะสม ตอบสนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการ และความแตกต่างของผู้เรียน
4. สนุกการคิดขั้นสูง: เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้วางแผน คิดวิเคราะห์ ค้นคว้า ถกเถียง สร้างความคิดเชิงเหตุผล อภิปราย สรุปความรู้ นำเสนอ จุดประกายความคิด สร้างแรงบันดาลใจ สร้างความมุ่งมั่นเพื่อแสวงหาความรู้ การแก้ปัญหาและสร้างสรรค์

นวัตกรรม

5. มุ่งทำงานเป็นกลุ่ม: จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ร่วมกันเป็นทีมทำงานอย่างเป็นระบบ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ ช่วยเหลือเกื้อกูล มีความสามัคคี และเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี

6. กลุ่มเล็กแหล่งเรียนรู้: ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้

7. การประเมิน P & A: ประเมินผลตามสภาพจริง (authentic assessment) โดยใช้เทคนิควิธีการที่หลากหลาย เน้นการประเมินการปฏิบัติ (P--Performance Assessment) และการประเมินคุณลักษณะ (A--Attribute Assessment)

แนวทางการวัดและประเมินผลลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) กล่าวว่า กิจกรรมเพิ่มเวลารู้ เป็นกิจกรรมที่ต้องการพัฒนาผู้เรียนรอบด้าน ได้แก่ การพัฒนาสมอง (head) การพัฒนาจิตใจ (heart) การพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (hand) และการพัฒนาสุขภาพ (health) โดยการออกแบบและสร้างกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และให้เชื่อมโยงกับมาตรฐานการเรียนรู้ และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ผู้สอนต้องดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตร แนวทางการวัดและประเมินผลผู้เรียน ผู้สอนสามารถใช้วิธีการประเมิน ดังนี้

1. การประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) เป็นการประเมินด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ผลการประเมินที่สะท้อนความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน จึงควรใช้การประเมินการปฏิบัติ (performance assessment) ร่วมกับการประเมินด้วยวิธีการอื่น และกำหนดเกณฑ์การประเมิน (Rubrics) ให้สอดคล้องหรือใกล้เคียงกับชีวิตจริง

2. การสังเกตพฤติกรรม เป็นการเก็บข้อมูลจากการดูการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน โดย ไม่ขัดจังหวะการทำงานหรือการคิดของผู้เรียน การสังเกตพฤติกรรมเป็นสิ่งที่ทำได้ตลอดเวลา แต่ควร มีกระบวนการและจุดประสงค์ที่ชัดเจนว่าต้องการประเมินอะไร

โดยอาจใช้เครื่องมือ เช่น แบบมาตรฐานค่า แบบตรวจสอบรายการ สมุดจดบันทึก เพื่อประเมินผู้เรียนตามตัวชี้วัด และควรสังเกตหลายครั้ง หลายสถานการณ์ และหลายช่วงเวลาเพื่อขจัดความลำเอียง

3. การประเมินตนเองของผู้เรียน (student self-assessment) การประเมินตนเองนับเป็นทั้งเครื่องมือประเมินและเครื่องมือพัฒนาการเรียนรู้ เพราะทำให้ผู้เรียนได้คิดใคร่ครวญว่าได้เรียนรู้อะไร เรียนรู้อย่างไร และผลงานที่ทำนั้นดีแล้วหรือยัง การประเมินตนเองจึงเป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง

4. การประเมินโดยเพื่อน (peer assessment) เป็นเทคนิคการประเมินอีกรูปแบบหนึ่งที่น่าจะนำมาใช้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เข้าถึงคุณลักษณะของงานที่มีคุณภาพ เพราะการที่ผู้เรียนจะบอกได้ว่าชิ้นงานนั้นเป็นเช่นไร ผู้เรียนต้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนก่อนว่าเขากำลังตรวจสอบอะไรในงานของเพื่อน ฉะนั้น ผู้สอนต้องอธิบายผลที่คาดหวังให้ผู้เรียนทราบก่อนที่จะลงมือประเมิน การที่จะสร้างความมั่นใจว่าผู้เรียนเข้าใจการประเมินรูปแบบนี้ควรมีการฝึกผู้เรียน

5. การประเมินการปฏิบัติ (performance assessment) เป็นวิธีการประเมินงานหรือกิจกรรมที่ผู้สอนมอบหมายให้ผู้เรียนปฏิบัติงานเพื่อให้ทราบถึงผลการพัฒนาของผู้เรียน การประเมินลักษณะนี้ ผู้สอนต้องเตรียมสิ่งสำคัญ 2 ประการ คือ ภาระงาน (tasks) หรือกิจกรรมที่จะให้ผู้เรียนปฏิบัติ เช่น การทำโครงการ/โครงงาน การสำรวจ การนำเสนอ การสร้างแบบจำลอง การท่องเที่ยว การสาธิต การทดลองวิทยาศาสตร์ การจัดนิทรรศการ การแสดงละคร เป็นต้น และเกณฑ์การให้คะแนน (scoring rubrics) การประเมินการปฏิบัติ จะช่วยตอบคำถามที่ทำให้เรารู้ว่า “ผู้เรียนสามารถนำสิ่งที่เรียนรู้ไปใช้ได้ดีเพียงใด” ดังนั้น เพื่อให้การประเมินการปฏิบัติในระดับชั้นเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้สอนต้องทาคความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับประเด็นต่อไปนี้

5.1 สิ่งที่เราต้องการจะวัด (พิจารณาจากมาตรฐาน/ตัวชี้วัด หรือผลลัพธ์ที่เราต้องการ)

5.2 การจัดการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการประเมินการปฏิบัติ

5.3 รูปแบบหรือวิธีการประเมินการปฏิบัติ

5.4 การสร้างเครื่องมือประเมินการปฏิบัติ

5.5 การกำหนดเกณฑ์ในการประเมิน (rubrics)

6. การใช้คำถาม (questioning) คำถามเป็นวิธีหนึ่งในการกระตุ้น/ชี้แนะให้ผู้เรียนแสดงออกถึงพัฒนาการการเรียนรู้ของตนเอง รวมถึงเป็นเครื่องมือวัดและประเมินเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ ดังนั้น เทคนิคการตั้งคำถามเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนจึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่งที่ผู้สอนต้องเรียนรู้และนำไปใช้ให้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การตั้งคำถามเพื่อพัฒนาผู้เรียนจึงเป็นกลวิธีสำคัญที่ผู้สอนใช้ประเมินการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งเป็นเครื่องสะท้อนให้ผู้สอนสามารถช่วยเหลือผู้เรียนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ ซึ่ง Bloom แบ่งระดับคำถามตามแนวกระบวนการคิดทางการเรียนรู้ Bloom's Taxonomy ด้าน Cognitive Domain ออกเป็น 6 ระดับ ดังนี้

6.1 การถามคำถามเพื่อการเรียนรู้ในระดับความรู้ความจำ (remembering) หมายถึง การถามคำถามการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนสามารถตอบได้ว่าสิ่งที่ได้เรียนรู้มามีสาระอะไรบ้าง การที่ผู้เรียนสามารถตอบได้นั้นได้มาจากการจดจำเป็นสำคัญ ดังนั้นคำถามที่ใช้มักเป็นคำถามถึงข้อมูล สาระ รายละเอียดของสิ่งที่เรียนรู้ 6.2 การถามคำถามเพื่อการเรียนรู้ในระดับความเข้าใจ (understanding) หมายถึงการถามคำถามการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนเข้าใจความหมายความสัมพันธ์และโครงสร้างของสิ่งที่เรียนและสามารถอธิบายสิ่งที่เรียนรู้นั้นได้ด้วยคำพูดของตนเอง ผู้เรียนที่มีความเข้าใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หลังจากได้ความรู้ในเรื่องนั้นมาแล้ว จะสามารถแสดงออกได้หลายทาง เช่น ดีความ แปลความ เปรียบเทียบได้ บอกความแตกต่างได้ เป็นต้น

6.3 การถามคำถามเพื่อการเรียนรู้ในระดับการนำไปใช้ (applying) หมายถึง การถามคำถามการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนสามารถนำพื้นฐานข้อมูล ความรู้และความเข้าใจที่ได้เรียนรู้มาแต่เดิม ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในชีวิตประจำวัน ดังนั้น คำถามในระดับนี้ มักประกอบด้วยสถานการณ์ที่แปลกใหม่ที่ผู้เรียนจะต้องดึงความรู้ ความเข้าใจ มาใช้ในการแก้ไขปัญหาให้สำเร็จลุล่วง

6.4 การถามคำถามเพื่อการเรียนรู้ในระดับการวิเคราะห์ (analyzing) หมายถึง การถามคำถามการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนต้องใช้การคิดที่ลึกซึ้งเนื่องจากไม่สามารถหาคำตอบได้จากข้อมูลที่มีอยู่ได้โดยตรง ผู้เรียนต้องใช้ความคิดจากการแยกแยะข้อมูล และ

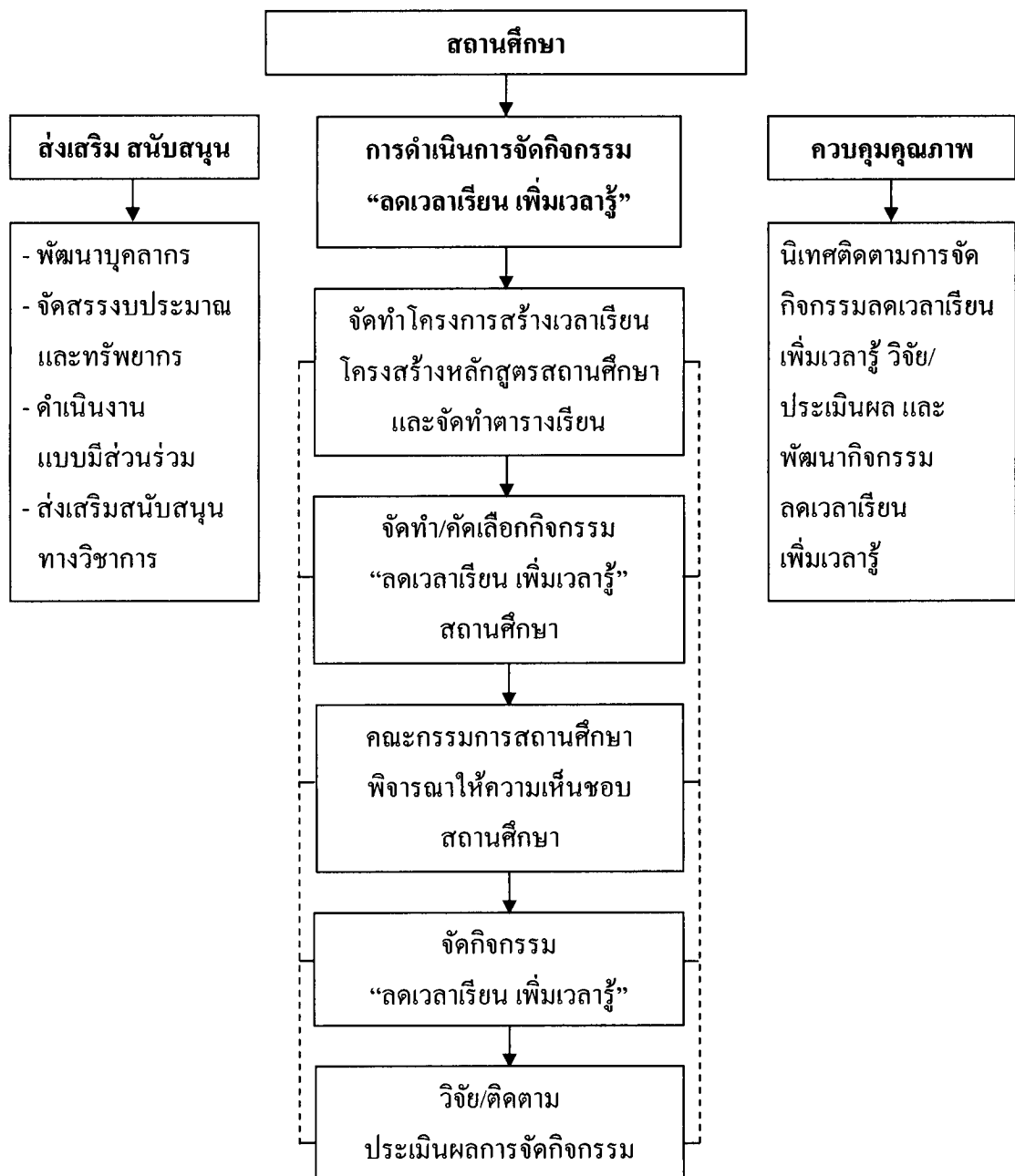
หาความสัมพันธ์ของข้อมูลที่แยกแยะนั้น หรืออีกนัยหนึ่งคือการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนสามารถจับได้ว่าอะไรเป็นสาเหตุ อะไรเป็นผลหรือแรงจูงใจที่ทำให้ปรากฏการณ์ใดปรากฏการณ์หนึ่งเกิดขึ้น

6.5 การถามคำถามเพื่อการเรียนรู้ในระดับการประเมินค่า (evaluating)

หมายถึง การถามคำถามการเรียนรู้ในระดับที่ผู้เรียนต้องใช้วิจารณญาณในการตัดสินใจพิจารณาคุณค่า เลือกหรือไม่เลือก จัดลำดับ ให้รางวัล ซึ่งหมายความว่า ผู้เรียนจะต้องสามารถตั้งเกณฑ์ในการประเมิน หรือตัดสินคุณค่าต่าง ๆ ได้ และแสดงความคิดเห็นในเรื่องนั้นได้อย่างมีหลักเกณฑ์

6.6 การถามคำถามเพื่อการเรียนรู้ในระดับการสร้างสรรค์ (creating) หมายถึง การถามคำถามให้ผู้เรียนท้าทายความสามารถให้คิดค้นสิ่งใหม่ ที่ไม่ซ้ำกับผู้อื่น

7. การสนทนา เป็นการสื่อสาร 2 ทางอีกประเภทหนึ่ง ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน สามารถดำเนินการเป็นกลุ่มหรือรายบุคคลก็ได้ โดยทั่วไปมักใช้อย่างไม่เป็นทางการ เพื่อติดตามตรวจสอบว่าผู้เรียน เกิดการเรียนรู้เพียงใด เป็นข้อมูลสำหรับพัฒนา วิธีการนี้อาจใช้เวลา แต่มีประโยชน์ต่อการค้นหา วินิจฉัย ข้อปัญหา ตลอดจนเรื่องอื่น ๆ ที่อาจเป็นปัญหาอุปสรรคต่อการเรียนรู้ เช่น วิธีการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน เป็นต้น

ภาพ 2 แนวทางการบริหารจัดการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของสถานศึกษา

ที่มา. จาก คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” (หน้า 7), โดย
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ, 2558, กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร-
แห่งประเทศไทย.

บทบาทครูในการจัดการเรียนรู้กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้

กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนัก-
วิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558) กล่าวว่า ครูผู้สอน ต้องลดบทบาทจากเดิม
ที่คอยสอนเนื้อหา สาระ ใช้เวลาในชั้นเรียนมาก สั่งการให้นักเรียนได้ทำตามที่ครูกำหนด
มาเป็นผู้ที่คอยอำนวยความสะดวก ลดเวลาเรียนเนื้อหาในชั้นเรียนให้น้อยลง และ
ส่งเสริม กระตุ้นให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง กลุ่มเพื่อนมากขึ้น เพิ่มเวลารู้จาก
สื่อเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ หรือกิจกรรมสร้างสรรค์ต่าง ๆ ที่ครูจัดให้ทั้งในและ
นอกห้องเรียน ตามความถนัด ความสนใจและความต้องการของนักเรียน ซึ่งมีประเด็น
สำคัญที่ครูผู้สอนต้องคำนึงถึงในการจัดการเรียนรู้ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ดังนี้

1. ครูผู้สอนต้องเข้าใจแนวคิดที่ว่า ผู้เรียนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตัวเอง
โดยเชื่อมโยงความรู้เดิมที่มีอยู่ภายในเข้ากับการได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้น
ครูจึงควรนำแนวคิดนี้ไปพัฒนาวางแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้นักเรียนเกิด
ความรู้ที่คงทนและเกิดทักษะที่ต้องการ

2. ครูผู้สอนต้องตระหนักว่าในการจัดการศึกษาแก่นักเรียนนั้น ควรส่งเสริมให้
นักเรียนเกิดความสนใจในการเรียนรู้ และมีกำลังในการเรียนรู้ ไม่ใช่เน้นแต่เพียงเนื้อหา
ความรู้ที่จะสอนเท่านั้น

3. ครูมีบทบาทเป็นผู้แนะนำ สร้างบรรยากาศและจัดสถานการณ์ที่กระตุ้นให้
นักเรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง มากกว่าการเรียนรู้จากคำบอกของผู้สอน

4. ครูต้องจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ผู้เรียนกับครู และครู
ภายในสถานศึกษาเดียวกันหรือต่างสถานศึกษา ระหว่างสถานศึกษา และสถานศึกษากับ
ชุมชน เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมในการเรียนรู้ที่เป็นประโยชน์ ให้นักเรียนได้ลงมือปฏิบัติ
อันจะก่อให้เกิดประสบการณ์ตรงกับนักเรียน

5. ครูมีบทบาทในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะการเรียนรู้แบบร่วมมือ
ระหว่างนักเรียนกับครูและนักเรียนกับนักเรียนด้วยกัน เพื่อฝึกทักษะการทำงานเป็นทีม
การเรียนรู้ด้วยตนเอง และทักษะสำคัญอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

6. ครูออกแบบ สร้างสรรค์กิจกรรมการเรียนรู้ จัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อ
การเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียนมากกว่าการเป็นผู้ถ่ายทอดความรู้หน้าห้องเพียงอย่างเดียว

7. ครูผู้สอนควรสอนให้นักเรียนเกิดความเข้าใจเกี่ยวกับมโนทัศน์ และแนวคิดที่สำคัญ มากกว่าการท่องจำได้
 8. ครูผู้สอนควรกระตุ้นให้นักเรียนเห็นคุณค่า มีทัศนคติที่ดี และสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง มากกว่าที่จะนำความรู้ไปใช้ในการสอบเท่านั้น
 9. ครูผู้สอนควรสอนให้นักเรียนเห็นภาพรวมของเนื้อหาและเข้าใจการเชื่อมโยงกันของเนื้อหา มากกว่าที่จะสอนเนื้อหาแยกกันเป็นเรื่อง ๆ
 10. เน้นที่กระบวนการของการเรียนรู้ของนักเรียนมากกว่าการเน้นไปที่ผลการเรียนรู้เพียงอย่างเดียว
 11. ส่งเสริมให้นักเรียนคิดอย่างมีวิจารณญาณ โดยการใช้คำถามกระตุ้น มากกว่าการให้นักเรียนปฏิบัติตามคำสั่งเท่านั้น
 12. ครูเอาใจใส่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และแสดงความเมตตาต่อผู้เรียนอย่างทั่วถึง
 13. ครูจัดกิจกรรมและสถานการณ์เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้แสดงออกและคิดอย่างสร้างสรรค์
 14. ครูส่งเสริมให้ผู้เรียนฝึกคิด ฝึกทำ และฝึกปรับปรุงตนเอง
 15. ครูส่งเสริมกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากกลุ่ม พร้อมทั้งสังเกตส่วนดี และปรับปรุงส่วนด้อยของผู้เรียน
 16. ครูใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและเชื่อมโยงประสบการณ์กับชีวิตจริง เพื่อฝึกการคิดการแก้ปัญหา และการค้นพบความรู้
 17. ส่งเสริมให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นและเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มากกว่าการที่นักเรียนเรียนรู้จากการทำแบบฝึกหัดและท่องจำ
 18. คำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลของนักเรียน ทั้งในด้านความเหมาะสมกับนักเรียนมากกว่าการใช้วิธีสอนแบบเดียวกันกับนักเรียนทั้งหมดทุกคน
 19. ใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย และเป็นการประเมินตามสภาพจริง ในการวิเคราะห์คุณภาพและพัฒนาการของนักเรียนมากกว่าการประเมินนักเรียนจากการสอบเท่านั้น
- สรุปได้ว่า การบริหารจัดการ “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ให้อำนาจการปฏิบัติอย่าง เป็นรูปธรรมนั้น จำเป็นจะต้องมีการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องและชัดเจน ผ่านหน่วยงาน

ภายในสังกัดที่รับผิดชอบ โดยอาศัยความร่วมมือจากโรงเรียน ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง รวมไปถึงชุมชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เข้าใจแนวคิด และเห็นแนวทางการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” เพื่อสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการเวลาเรียน จัดกิจกรรมการเรียนรู้ และกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ได้อย่าง เหมาะสมทั้งด้านวิชาการ และด้านปฏิบัติ ใช้เป็นแนวทางการออกแบบกิจกรรมเพื่อให้ ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตนเองตามความสนใจและความถนัดอย่างเต็มตามศักยภาพ มีคุณภาพตามหลักสูตรและมีความสุขกับการเรียนรู้ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้ศึกษาคู่มือบริหาร จัดการเวลาเรียนตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) และเอกสารงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลา เรียน เพิ่มเวลารู้ และได้สังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดเพื่อใช้ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ได้ 4 แนวทาง ดังนี้ (1) แนวทางการส่งเสริมสนับสนุน (2) แนวทางการปรับลดเวลาเรียน (3) แนวทางการจัดกิจกรรม และ (4) แนวทางการวัดและประเมินผล

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เกษมอมร มิ่งขวัญ (2555) ศึกษาเรื่อง สภาพการและปัญหาตามนโยบายการลด เวลาเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า

1. ข้าราชการครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามนโยบาย ลดเวลาเรียนในสถานศึกษา ในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากและปานกลาง
2. การเปรียบเทียบสภาพการปฏิบัติตามนโยบายการลดเวลาเรียนในสถานศึกษา จำแนกตาม เพศ ตำแหน่งและประสบการณ์ในการปฏิบัติงานและขนาด โรงเรียน สรุปดังนี้

2.1 ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามนโยบายการลดเวลาเรียนไปปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

2.2 ข้าราชการครูที่มีตำแหน่งแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามนโยบายการลดเวลาเรียนไปปฏิบัติไม่แตกต่างกัน

2.3 ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามนโยบายการลดเวลาเรียนไปปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.4 ข้าราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามนโยบายการลดเวลาเรียนไปปฏิบัติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. การศึกษาปัญหาในการปฏิบัติตามนโยบายการลดเวลาเรียนไปปฏิบัติในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สรุปได้ดังนี้

3.1 ด้านการบริหารและการจัดการเรียนรู้ จากผลวิจัยพบว่า ข้าราชการครูให้ความคิดเห็นเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา โดยเห็นว่าสามารถปฏิบัติบริหารและจัดการเรียนรู้ปฏิบัติงานได้ทั้งหมด ขาดการติดตามตรวจสอบและการประเมินแผนไม่ต่อเนื่องมีงานที่ซับซ้อนและงานในองค์กรมีมาก

3.2 ด้านการจัดเวลาเรียนจากผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูให้ความคิดเห็นเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา โดยเห็นว่าการจัดเวลาเรียนไม่ตรงกับการจัดการเรียนการสอนและความเหมาะสม

3.3 ด้านการเอาใจใส่ดูแลและการสอนของครูรวมทั้งการสอนพิเศษ จากผลการวิจัยพบว่า ข้าราชการครูให้ความคิดเห็นเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา โดยเห็นว่าการเอาใจใส่ดูแลและการสอนของครูรวมทั้งการสอนพิเศษการปฏิบัติงานครูไม่ติดตามตรวจสอบการดำเนินงานที่กำหนดไว้

คอกไม้ ทองชัย (2560) ศึกษาเรื่อง ผลการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้” ด้วยกิจกรรม “เพิ่มเวลารู้” พัฒนา 4H (Head Heart Hand Health) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1 ในภาพรวมผลการดำเนินงานทั้ง 4 กิจกรรม อยู่ในระดับมากทุกกิจกรรม กิจกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ

กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ (health) รองลงมา คือ กิจกรรมพัฒนาจิตใจ (heart) กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (hand) และกิจกรรมพัฒนาสมอง (head) ตามลำดับ การศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงาน พบว่า (1) กิจกรรมพัฒนาสมอง (head) กิจกรรมมีจำนวนค่อนข้างน้อย ไม่มีความชัดเจนและไม่ตรงตามเป้าหมายที่กำหนด ศักยภาพการเรียนรู้ของนักเรียนแตกต่างกัน และขาดความต่อเนื่อง ควรประชุมชี้แจงครูให้เข้าใจจุดมุ่งหมายของกิจกรรม ร่วมกันวางแผนจัดกิจกรรมให้มีความหลากหลายเหมาะสมกับศักยภาพของนักเรียนและจัดอย่างต่อเนื่อง (2) กิจกรรมพัฒนาจิตใจ การจัดกิจกรรมไม่เชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน ไม่มีความต่อเนื่องและขาดการติดตามอย่างเป็นระบบ ควรจัดกิจกรรมให้มีความเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน ปฏิบัติเป็นกิจวัตรอย่างต่อเนื่องมีระบบการติดตามที่ดี (3) กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ นักเรียนไม่มีส่วนร่วมในการวางแผน ใช้เวลาและงบประมาณค่อนข้างมาก และไม่สามารถนำไปต่อยอดสู่งานอาชีพได้ ควรวางแผนจัดกิจกรรมร่วมกันทั้งครูและนักเรียนกำหนดระยะเวลาให้เหมาะสมและสามารถนำไปต่อยอดสู่งานอาชีพได้ (4) กิจกรรมพัฒนาสุขภาพ นักเรียนขาดทักษะกระบวนการฝึกปฏิบัติจริงในภาคสนาม ควรจัดในรูปแบบบูรณาการให้นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติจริงในภาคสนามให้มากขึ้น ทุกกิจกรรมต้องการประชุม เสนอ เพื่อทบทวนหลังการปฏิบัติงาน

สรุปสาระสำคัญ (2560) ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา นครราชสีมา พบว่า (1) องค์ประกอบของการนำนโยบายลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา มี 3 องค์ประกอบหลัก และ 11 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) การส่งเสริมสนับสนุน ซึ่งมี 4 องค์ประกอบย่อย คือ พัฒนานุเคราะห์ จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรดำเนินงานแบบมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุนทางวิชาการ (2) การดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ ซึ่งมี 5 องค์ประกอบย่อย คือ จัดทำโครงการสร้างเวลาเรียน โครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษาและจัดทำตารางเรียน จัดทำ/คัดเลือกกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ และวิจัย/ติดตามลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ (3) การควบคุมคุณภาพ

ซึ่งมี 2 องค์ประกอบย่อย คือ นิเทศติดตามการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และ วิจัย/ประเมินผลและพัฒนากิจกรรมลดเวลาเรียน

2. สภาพปัจจุบันของการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้สู่การปฏิบัติใน โรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดได้แก่ ด้านการควบคุมคุณภาพ สภาพที่พึงประสงค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดได้แก่ ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ ด้านการควบคุมคุณภาพ โดยภาพรวมมีความแตกต่างระหว่างสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ 1.16 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการส่งเสริมสนับสนุน มีค่าความแตกต่างสูงที่สุดเท่ากับ 1.26

3. ยุทธศาสตร์การนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติใน โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ประกอบด้วย 3 ยุทธศาสตร์ คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 การสร้างการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมสนับสนุน และยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาคุณภาพ

4. ผลการประเมินยุทธศาสตร์การนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาด้านความเหมาะสม และความเป็นไปได้โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อารีย์ ปริดีกุล (2558) ศึกษาเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้ หลักการสอนน้อยเรียนมาก TLLM เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในประชาคม ASEAN สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา” พบว่า

1. ผลการสร้างและตรวจสอบคุณภาพรูปแบบการเรียนการสอน

1.1 ผลการสร้างรูปแบบการจัดการเรียนรู้ คือ รูปแบบการจัดการจัดการเรียนรู้ โดยใช้หลักการสอนน้อยเรียนมาก (TLLM) เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในประชาคมอาเซียนสำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษามี

องค์ประกอบ 5 องค์ประกอบ ได้แก่ หลักการวัตถุประสงค์ เนื้อหา กระบวนการเรียน การสอน และการวัดและประเมินผล

1.2 ผลการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ มีคุณภาพอยู่ในระดับดีและผลการทดลองใช้เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ของการนำรูปแบบ ที่พัฒนาไปทดลองใช้ พบว่ากิจกรรมตามกระบวนการจัดการเรียนรู้ของรูปแบบเป็น ขั้นตอนที่สามารถดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างต่อเนื่อง

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนา

2.1 ผลการทดลองใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น พบว่า ความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของนักศึกษาหลังการทดลองสูงกว่า ก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ผลการเปรียบเทียบความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร หลังการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดร้อยละ 70

2.3 ผลการประเมินความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ตาม รูปแบบ พบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการ เรียนรู้ที่พัฒนาอยู่ในระดับมาก

จุฬามาศ สุธาพจน์ และธีระดา ภิญญ (2559) ศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหาร กิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า

1. ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จันทบุรี เขต 2 ส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีประสบการณ์ การทำงานต่ำกว่า 10 ปีและสอนในโรงเรียนขนาดใหญ่

2. การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของ สถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 โดยภาพรวมและรายด้าน 5 ด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ลำดับแรก ด้านโครงสร้างเวลา เรียนและตารางเรียน รองลงมาด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้

3. ครูที่สอนโรงเรียนขนาดต่างกัน มีการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” โดยภาพรวม ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ ด้านการดำเนินกิจกรรม ด้านการวัดและประเมินผล และด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยครูที่สอนโรงเรียนขนาดกลาง มีการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ สูงกว่าโรงเรียนขนาดเล็ก และ ขนาดใหญ่

4. แนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ คือ (1) ด้านโครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน คือ สถานศึกษาปรับรายวิชาที่เรียน โดยยึดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และจัดกิจกรรมให้ครบตามหลัก 4H (2) ด้านรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ คือ สถานศึกษาจัดกระบวนการเรียนการสอนตามระดับชั้นหรือช่วงชั้น ซึ่งครูเป็นผู้กำหนดกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามศักยภาพ ความสามารถ และความสนใจของนักเรียน (3) ด้านการดำเนินกิจกรรม คือ สถานศึกษาประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ให้ครู ผู้ปกครอง และนักเรียนทราบ และผู้บริหารจัดการประชุมเพื่อร่วมกันวางแผนการดำเนินกิจกรรม (4) ด้านสื่อและแหล่งการเรียนรู้ คือ สถานศึกษาจัดทำโครงการเพื่อจัดสรรงบประมาณ ปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ครูเป็นผู้จัดเตรียม สื่อ วัสดุอุปกรณ์ และ (5) ด้านการวัดและประเมินผล คือ สถานศึกษามีการวัดและประเมินผลการจัดกิจกรรม ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และจัดนิทรรศการวิชาการ เพื่อให้ให้นักเรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้

เวชฤทธิ์ อังกะภักทรขจร (2555) ศึกษาเรื่อง “การประยุกต์ใช้แนวคิด Teach Less, Learn More (TLLM)สู่การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนคณิตศาสตร์” พบว่า แนวคิด Teach Less, Learn More (TLLM) เป็นแนวคิดหนึ่งในการจัดการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ ที่สอดคล้องกับแนวการจัดการศึกษาระดับชาติของประเทศไทย โดยอยู่บนพื้นฐานของทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ ซึ่งต้องการให้ผู้สอนลดบทบาทในการสอนของตนเองให้น้อยลง และส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองมากขึ้น การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Teach Less, Learn More สามารถจัดการเรียนรู้ได้

หลากหลายวิธีแต่ต้องเน้นที่ผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งวิธีการหนึ่งที่ประเทศสิงคโปร์นำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ คือ การออกแบบย้อนกลับ (backward design) ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอน ได้แก่ การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ การกำหนดหลักฐานการเรียนรู้ และการวางแผน การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ สามารถประยุกต์ใช้แนวการจัดการเรียนรู้แบบการสอน เน้นให้รู้คิด (Cognitively Guided Instruction--CGI) ซึ่งเป็นแนวการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนสร้างความรู้ และการแก้ปัญหาด้วยตนเอง ให้ความสำคัญกับการคิดของผู้เรียน โดยมีผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน และเอื้ออำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่ม มีโอกาสนำเสนอความคิดของตนเอง ร่วมกันอภิปราย ก่อให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับชีวิตจริงซึ่งสอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Teach Less, Learn More (TLLM)

งานวิจัยต่างประเทศ

Chester (1996) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารการศึกษาทั่วประเทศสหรัฐอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมที่ทำให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพสูงคือการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น เช่น การส่งเสริมให้ครูใช้เทคนิคการสอนหลากหลายวิธี ให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผน จัดอบรม สาธิตวิธีสอน เพื่อให้ครูคุ้นเคยกับแบบการสอนต่าง ๆ และจัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับวิชาการศึกษาเพิ่มเติมแก่ครู ส่งเสริมให้ครูอ่านหนังสือหรือบทความเกี่ยวกับวิชาครูเพื่อปรับปรุงเทคนิคการสอน

McCathy (1991) ศึกษาเรื่อง “The Role of the Secondary School Principle in New Jersey” จากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้าหมวดวิชาและครู ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มครูมีความคิดเห็นไม่สอดคล้องกับผู้บริหารและผู้ช่วยผู้บริหาร ฝ่ายวิชาการเกี่ยวกับบทบาทในการบริหารงานวิชาการ เรื่องการสังเกตการณ์สอน การวัดและประเมินผลการศึกษา การจัดตั้งกรรมการ บริหารด้านวิชาการและความรับผิดชอบ ในการตัดสินใจของคณะกรรมการ นอกจากนี้กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดมีความเห็นตรงกันว่า

ผู้บริหารโรงเรียนควรจะมีบทบาท มีความรับผิดชอบและบริหารงานวิชาการให้มีประสิทธิภาพมากที่สุด

Thomas (1994) ศึกษาเรื่อง *Knowing Learners-Knowing Ourselves: Teacher's Perception of Change in Theory and Practice Resulting from Inquiry into Authentic Assessment* โดยได้นำแบบสอบถามไปสอบถามครูผู้สอนที่นำวิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงที่ปฏิบัติในโรงเรียน ผลการศึกษาพบว่า เมื่อใช้วิธีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงแล้ว พบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอนเปลี่ยนแปลงไป โดยการวัดและประเมินผลมีความสำคัญ ช่วยให้ครูรู้จักนักเรียนทุก ๆ ด้าน ซึ่งเป็นแนวทางใหม่ที่ทำให้ครูรู้ว่า นักเรียนสามารถทำอะไรได้บ้าง ตลอดจนนักเรียนมีความกระตือรือร้น สนใจในการเรียน และถือว่าเป็นวิธีการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผลที่ครบวงจร

Watamura (2001) ศึกษาเรื่อง “Child-Centered Learning Versus Direct Instruction in Mathematics in the Elementary Classroom” ทั้งนี้เพราะมีการถกเถียงกันมากในวงการศึกษเกี่ยวกับวิธีการสอนที่เหมาะสมให้การศึกษาแก่เด็ก นักการศึกษาบางคนสนับสนุนการสอนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลาง แต่บางคนยืนยันว่าเด็ก ๆ เรียนรู้ได้ดีที่สุดในสภาพแวดล้อมการสอนแบบบอกความรู้ การวิจัยเรื่องสมองและวิธีการเรียนรู้ครั้งนี้ สรุปว่าเด็กได้รับสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นแนวคิดเกี่ยวกับความรู้มากขึ้น เมื่อได้รับการสอนในชั้นเรียนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางมากขึ้น ส่วนการสอนแบบบอกความรู้ทำให้เด็กได้รู้ข้อเท็จจริงที่แยกแยะออกจากกันได้ต่างหาก แต่ไม่สามารถเชื่อมโยงข้อเท็จจริงเหล่านั้นเข้าด้วยกันให้เป็นประเด็นที่ใหญ่ขึ้นได้และผลผลิตจะเป็นเด็กที่ไม่มีความคงทนในทางสารสนเทศนี้ได้ ในงานวิจัยชิ้นนี้เปรียบเทียบชั้นเรียนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางกับชั้นเรียนที่สอนแบบบอกความรู้ พบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในการเรียนรู้ กล่าวคือชั้นเรียนที่เน้นเด็กเป็นศูนย์กลางผลิตนักเรียนที่มีความรู้กว้างไกลกว่าและเป็นนักเรียนที่สามารถเชื่อมโยงความรู้ที่ตนมีเข้ากับโลกรอบ ๆ ตัวพวกเขาได้มากกว่า

Schiefelbein, Wolff, and Schiefelbein n (2000) ได้ศึกษาวิธีที่ทำให้ผู้บริหารประสบความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาในประเทศลาตินอเมริกา ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารจะต้องมีการส่งเสริมจัดห้องสมุดในห้องเรียน โดยมีหนังสือตำราใน

ห้องเรียนละ 100 เล่ม จัดให้มีโครงการอบรมครูในการพัฒนาสื่อการสอน 1 สัปดาห์/ปี ส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาโดยรับการอบรมเสริมความรู้ 4 สัปดาห์/ปี มีนโยบาย ส่งเสริมครูที่ดีมีความสามารถ ให้ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ และให้รางวัลและ ส่งเสริมครูที่ได้รับการพัฒนายกย่องผ่านการประเมิน

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่าการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นกิจกรรมหนึ่งที่สามารถนำมาพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ผ่านการปฏิบัติจริง ซึ่งเน้นการเรียนรู้โดยผ่านการดำเนินการจัดกิจกรรมหลากหลายรูปแบบ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมความถนัดของผู้เรียน โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งแตกต่างจากการเรียนการสอนแบบเดิมที่เน้นเรียนในห้องเรียน เน้นการท่องจำในหนังสือเพียงอย่างเดียว ซึ่งกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ หากสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง และนักเรียน ร่วมมือกัน ให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ ก็สามารถนำมาพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้พัฒนาได้ดียิ่งขึ้น และพัฒนาคุณภาพการศึกษาไทยให้ดีขึ้นต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครู ในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 16 โรงเรียน รวมทั้งหมด 805 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ครู ในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางกำหนดขนาดของ Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำนวน 261 คน และใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) จาก 16 โรงเรียน อย่างมีสัดส่วน (ดูตาราง 1)

ตาราง 1

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตาม โรงเรียนในสำนักงานเขตบางขุนเทียน

โรงเรียน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
โรงเรียนวัดเลา	56	18
โรงเรียนราชมนตรี	70	23
โรงเรียนวัดบัวผัน	12	4
โรงเรียนศาลเจ้า (ห้าวบุญถวิลวิทยา)	58	19
โรงเรียนวัดสะแกงาม	100	32
โรงเรียนแก้วขำทับอุปลัมภ์	12	4
โรงเรียนวัดบางกระบือ	58	19
โรงเรียนวัดกำแพง	56	18
โรงเรียนวัดท่าข้าม	46	15
โรงเรียนวัดแสงคำ	58	19
โรงเรียนวัดกก	37	12
โรงเรียนหมู่บ้านเกาะโพธิ์	12	4
โรงเรียนวัดประชาบำรุง	26	9
โรงเรียนคลองพิทยาลงกรณ์	24	8
โรงเรียนวัดหัวกระบือ	57	19
โรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา	123	38
รวม	805	261

จากตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างมาจากโรงเรียนในสำนักงานเขตบางขุนเทียน จำนวน 16 โรงเรียน จำนวนประชากรทั้งหมด 805 คน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 261 คน รายละเอียดของกลุ่มตัวอย่าง (ดูตาราง 2)

สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถาม คือ ครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน จำนวน 261 คน
แยกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน (ดูตาราง 2)

ตาราง 2

จำนวนและร้อยละของครูจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1. เพศ		
ชาย	83	31.8
หญิง	178	68.2
รวม	261	100.0
2. อายุ		
20-30 ปี	44	16.9
มากกว่า 30-40 ปี	115	44.1
มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	102	39.1
รวม	261	100.0
3. วุฒิการศึกษา		
ปริญญาตรี	157	60.2
สูงกว่าปริญญาตรี	104	39.8
รวม	261	100.0
4. ประสบการณ์การทำงาน		
ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี	67	25.7
ประสบการณ์ 5-10 ปี	75	28.7
ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี	119	45.6
รวม	261	100.0

จากตาราง 2 พบว่า ครูผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 68.2 ส่วนใหญ่มีอายุ 30-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 44.1 วุฒิกศศึกษาปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 60.2 และประสบการณ์การทำงานมากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.6

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น

2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิกศศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน 4 แนวทาง ได้แก่ แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน แนวทางการปรับลดเวลาเรียน แนวทางการจัดกิจกรรม แนวทางการวัดและการประเมินผล มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) โดยมีเกณฑ์การให้ค่าคะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

วิธีการสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหา การปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครู ในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร มีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาคำนิยามตัวแปรการวิจัยทุกตัว
2. สร้างข้อคำถามให้สอดคล้องกับคำนิยามศัพท์
3. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปเสนอขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา

เพื่อตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงให้ครอบคลุมและเหมาะสมกับกรอบที่กำหนดไว้

4. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบคุณภาพ ความชัดเจนของภาษาและสำนวน ให้มีความเที่ยง อีกทั้งครอบคลุมตามเนื้อหา (content validity) โดยอาศัยดุลยพินิจของผู้เชี่ยวชาญ (face validity) จำนวน 5 ท่าน หลังจากนั้นนำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Indexes of Item-Objective Congruence--IOC) ถ้าค่าดัชนีความสอดคล้องสูงกว่า .50 ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ใช้ได้ ถ้าต่ำกว่าเกณฑ์ผู้วิจัยตัดข้อนั้นออก ซึ่งได้ค่าความสอดคล้องดังนี้

4.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติได้ค่าความสอดคล้อง (Indexes of Item-Objective Congruence--IOC) อยู่ระหว่าง .60 ถึง 1.00

4.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติได้ค่าความสอดคล้อง (Indexes of Item-Objective Congruence--IOC) อยู่ระหว่าง .60 ถึง 1.00

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญไปทดลองใช้กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อนำมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-Total Correlation) และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ของ Cronbach's ซึ่งได้ค่าดังนี้

5.1 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-Total Correlation) ได้ค่าอยู่ระหว่าง .41 ถึง .91 และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ของ Cronbach's ได้ค่าความเชื่อมั่น .97

5.2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติ ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Item-Total Correlation) ได้ค่าอยู่ระหว่าง .50 ถึง .91 และค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามโดยการคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (coefficient alpha) ของ Cronbach's ได้ค่าความเชื่อมั่น .98

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพ ไปใช้ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลการวิจัย
2. นำแบบสอบถามไปมอบให้กับกลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองโดยผู้วิจัยได้กำหนดวันเวลาในการเก็บแบบสอบถามคืน และขอรับแบบสอบถามด้วยตนเอง
3. ตรวจสอบและตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วน
4. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ เมื่อผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามทั้งหมด และตรวจสอบความถูกต้องครบถ้วนของแบบสอบถามแล้วจึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ตามขั้นตอนดังนี้

1. ข้อมูลสถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่และร้อยละ

2. วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยหาค่าเฉลี่ย (mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ ในการแปลความหมาย ดังนี้

- 4.50-5.00 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.50-4.49 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 2.50-3.49 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.50-2.49 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1.00-1.49 หมายถึง มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที (t test) แบบ Independent Sample จำแนกตาม อายุ ประสิทธิภาพการทำงาน ใช้การวิเคราะห์ ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และถ้ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ้ (Scheffe's post hoc comparison)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 261 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพแตกต่างกันทางด้านเพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

การศึกษาค้นคว้าความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน

สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ (1) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน (2) แนวทางการปรับลดเวลาเรียน (3) แนวทางการจัดกิจกรรม และ (4) แนวทางการวัดและการประเมินผล (ดูตาราง 3-7)

ตาราง 3

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในภาพรวม

แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน	2.77	1.13	ปานกลาง
2. แนวทางการปรับลดเวลาเรียน	2.88	1.23	ปานกลาง
3. แนวทางการจัดกิจกรรม	2.83	1.14	ปานกลาง
4. แนวทางการวัดและการประเมินผล	2.87	1.19	ปานกลาง
รวม	2.84	1.14	ปานกลาง

จากตาราง 3 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณารายข้อของแต่ละด้าน ผลปรากฏดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวการส่งเสริมและสนับสนุน
ผลปรากฏดังนี้

ตาราง 4

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตาม
แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน

แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้บริหารสร้างความเข้าใจในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”สู่การปฏิบัติแก่ครู	2.77	1.23	ปานกลาง
2. มีการสนับสนุนงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการจัด กิจกรรมอย่างทั่วถึง	2.77	1.22	ปานกลาง
3. อำนวยความสะดวก ปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้มีความพร้อมสู่ การปฏิบัติ	2.72	1.21	ปานกลาง
4. ส่งเสริมให้ครู ใช้สื่อการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรม	2.79	1.28	ปานกลาง
5. มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรเกี่ยวกับ การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	2.69	1.25	ปานกลาง
6. สนับสนุนให้ครู ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญา ท้องถิ่นตามบริบทของสถานศึกษาและชุมชน	2.75	1.24	ปานกลาง
7. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียน อย่างเหมาะสม และเพียงพอต่อผู้เรียน	2.78	1.21	ปานกลาง
8. ผู้บริหารมีการประสานและแสวงหาความร่วมมือ จากชุมชน	2.76	1.20	ปานกลาง
9. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียน การสอน	2.73	1.29	ปานกลาง
10. ส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนและนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาร่วมในการจัดการเรียนรู้	2.81	1.24	ปานกลาง
11. สนับสนุนให้มีการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนา รูปแบบการสอนให้ตรงตามความต้องการ ของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	2.85	1.36	ปานกลาง

ตาราง 4 (ต่อ)

แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
12. ผู้บริหารส่งเสริมให้จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับความสนใจ ความถนัดและความต้องการ ของผู้เรียน	2.79	1.25	ปานกลาง
13. สนับสนุนให้มีการทบทวนหลังการจัดกิจกรรม (After Action Review--AAR) และนำผลไปใช้ใน การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	2.74	1.23	ปานกลาง
รวม	2.77	1.13	ปานกลาง

จากตาราง 4 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการปรับลดเวลาเรียน
(ดูตาราง 5)

ตาราง 5

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตาม
แนวทางการปรับลดเวลาเรียน

แนวทางการปรับลดเวลาเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เอื้อต่อการลดเวลา เรียน เพิ่มเวลารู้	2.86	1.27	ปานกลาง
2. ปรับโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน ตามความต้องการ และจุดเน้นของสถานศึกษา	2.88	1.33	ปานกลาง
3. ปรับโครงสร้างเวลาเรียนเพื่อเอื้อต่อกิจกรรมลดเวลา เรียน เพิ่มเวลารู้	2.87	1.34	ปานกลาง
4. ปรับเวลาเรียนวิชาพื้นฐาน เหมาะสมและสอดคล้อง ตามแนวปฏิบัติที่กระทรวงศึกษากำหนด	2.87	1.24	ปานกลาง

ตาราง 5 (ต่อ)

แนวทางการปรับลดเวลาเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
5. มีเวลาเรียนรวมครบตามที่หลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 กำหนด	2.92	1.38	ปานกลาง
6. จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เป็นชั่วโมงเฉพาะ หรือเวลาอื่นตามความเหมาะสมของโรงเรียน	2.83	1.31	ปานกลาง
7. จัดโครงสร้างเวลาเรียนให้เหมาะสมกับบริบท ของโรงเรียนได้อย่างหลากหลาย	2.89	1.28	ปานกลาง
รวม	2.88	1.23	ปานกลาง

จากตาราง 5 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการปรับลดเวลาเรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรม (ดูตาราง 6)

ตาราง 6

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรม

แนวทางการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ของหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551	2.85	1.29	ปานกลาง
2. จัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือ ปฏิบัติจริง (active learning)	2.79	1.30	ปานกลาง
3. มีกิจกรรมที่หลากหลาย ตอบสนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการ และความแตกต่างของ ผู้เรียน	2.84	1.26	ปานกลาง
4. เน้นการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย 4H	2.75	1.20	ปานกลาง
5. มุ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม	2.85	1.26	ปานกลาง

ตาราง 6 (ต่อ)

แนวทางการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
6. ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้	2.79	1.28	ปานกลาง
7. เน้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน	2.85	1.24	ปานกลาง
8. มีกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์	2.81	1.26	ปานกลาง
9. ฝึกทักษะการทำงานแก่ผู้เรียน	2.81	1.30	ปานกลาง
10. พัฒนาความสามารถด้านการสื่อสาร	2.82	1.28	ปานกลาง
11. พัฒนาความสามารถด้านการคิดและการพัฒนา กรอบความคิดแบบเปิดกว้าง (growth mindset)	2.84	1.13	ปานกลาง
12. พัฒนาความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยี	2.88	1.21	ปานกลาง
13. พัฒนาความสามารถด้านการแก้ปัญหา	2.82	1.17	ปานกลาง
14. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระ	2.88	1.29	ปานกลาง
15. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning--PjBL)	2.90	1.18	ปานกลาง
16. มีการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาสู่สมำเสมอ	2.81	1.22	ปานกลาง
17. มีการทบทวนหลังการจัดกิจกรรม (After Action Review--AAR) อย่างสม่ำเสมอ	2.79	1.20	ปานกลาง
18. นำผลการจัดกิจกรรมไปพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ให้ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนต่อไป	2.86	1.26	ปานกลาง
รวม	2.83	1.14	ปานกลาง

จากตาราง 6 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการวัดและการประเมินผล (ดูตาราง 7)

ตาราง 7

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตาม
แนวทางการวัดและการประเมินผล

แนวทางการวัดและการประเมินผล	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่ หลากหลาย	2.85	1.18	ปานกลาง
2. ประเมินโดยพิจารณาจากมาตรฐาน/ตัวชี้วัด หรือผลลัพธ์ที่เราต้องการ	2.90	1.29	ปานกลาง
3. ประเมินผลนักเรียนตามศักยภาพ และความแตกต่าง ของนักเรียน	2.85	1.26	ปานกลาง
4. มีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้น ของผู้เรียน (attribute assessment)	2.86	1.26	ปานกลาง
5. มีการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) ตามความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน	2.86	1.30	ปานกลาง
6. มีการประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน	2.85	1.30	ปานกลาง
7. มีการประเมินตนเองของผู้เรียน (student self- assessment)	2.86	1.25	ปานกลาง
8. มีการประเมินโดยเพื่อนของผู้เรียน (peer assessment)	2.86	1.20	ปานกลาง
9. มีการประเมินการปฏิบัติจริง (performance assessment) จากภาระงานหรือกิจกรรมที่ครู มอบหมายให้	2.91	1.27	ปานกลาง
10. มีการประเมินโดยใช้คำถาม (questioning)	2.87	1.26	ปานกลาง
11. มีการประเมินโดยการสนทนาระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียน	2.91	1.28	ปานกลาง
12. นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการบริหาร จัดการเวลาเรียนให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ต่อไป	2.88	1.24	ปานกลาง
รวม	2.87	1.19	ปานกลาง

จากตาราง 7 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการวัดและการประเมินผล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียน สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ได้แก่ (1) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน (2) แนวทางการปรับลดเวลาเรียน (3) แนวทางการจัดกิจกรรม (4) แนวทางการวัดและการประเมินผล (ดูตาราง 8-12)

ตาราง 8

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในภาพรวม

แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน	3.97	0.58	มาก
2. แนวทางการปรับลดเวลาเรียน	4.03	0.61	มาก
3. แนวทางการจัดกิจกรรม	3.99	0.57	มาก
4. แนวทางการวัดและการประเมินผล	4.00	0.61	มาก
รวม	4.00	0.54	มาก

จากตาราง 8 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในภาพรวมและรายด้านทั้ง 4 ด้าน มีปัญหาอยู่ในระดับมากทุกข้อ

เมื่อพิจารณารายข้อของแต่ละแนวทาง ผลปรากฏดังนี้

1. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน
(ดูตาราง 9)

ตาราง 9

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตาม
แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน

แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ผู้บริหารสร้างความเข้าใจในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่การปฏิบัติแก่ครู	3.92	0.73	มาก
2. มีการสนับสนุนงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการจัด กิจกรรมอย่างทั่วถึง	3.90	0.71	มาก
3. อำนวยความสะดวก ปรับปรุงและพัฒนา กิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้มีความพร้อมสู่การ ปฏิบัติ	3.97	0.67	มาก
4. ส่งเสริมให้ครู ใช้สื่อการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรม	3.99	0.71	มาก
5. มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรเกี่ยวกับ การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	3.98	0.73	มาก
6. สนับสนุนให้ครู ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญา ท้องถิ่นตามบริบทของสถานศึกษาและชุมชน	3.96	0.73	มาก
7. สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์สำหรับการเรียนอย่าง เหมาะสม และเพียงพอต่อผู้เรียน	3.96	0.74	มาก
8. ผู้บริหารมีการประสานและแสวงหาความร่วมมือ จากชุมชน	3.92	0.75	มาก
9. ผู้บริหารสนับสนุนให้มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียน การสอน	4.03	0.74	มาก
10. ส่งเสริมให้ใช้แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนและนำ ภูมิปัญญาท้องถิ่น มาร่วมในการจัดการเรียนรู้	3.97	0.74	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
11. สนับสนุนให้มีการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนา รูปแบบการสอนให้ตรงตามความต้องการของ ผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	4.08	0.72	มาก
12. ผู้บริหารส่งเสริมให้จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศ เกี่ยวกับความสนใจ ความถนัดและความต้องการ ของผู้เรียน	4.03	0.76	มาก
13. สนับสนุนให้มีการทบทวนหลังการจัดกิจกรรม (After Action Review--AAR) และนำผลไปใช้ใน การพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	3.96	0.75	มาก
รวม	3.97	0.58	มาก

จากตาราง 9 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน มีปัญหาระดับมากทุกข้อ

2. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการปรับลดเวลาเรียน
(ดูตาราง 10)

ตาราง 10

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตาม
แนวทางการปรับลดเวลาเรียน

แนวทางการปรับลดเวลาเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เอื้อต่อการลดเวลา เรียน เพิ่มเวลา	3.96	0.72	มาก
2. ปรับโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน ตามความ ต้องการและจุดเน้นของสถานศึกษา	4.04	0.71	มาก
3. ปรับโครงสร้างเวลาเรียนเพื่อเอื้อต่อกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลา	4.05	0.71	มาก

ตาราง 10 (ต่อ)

แนวทางการปรับลดเวลาเรียน	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
4. ปรับเวลาเรียนวิชาพื้นฐาน ให้เหมาะสมและสอดคล้องตามแนวปฏิบัติที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด	4.01	0.71	มาก
5. มีเวลาเรียนรวมครบตามที่หลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 กำหนด	4.08	0.76	มาก
6. จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เป็นชั่วโมงเฉพาะหรือเวลาอื่นตามความเหมาะสมของโรงเรียน	4.07	0.75	มาก
7. จัดโครงสร้างเวลาเรียนให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนได้อย่างหลากหลาย	4.03	0.68	มาก
รวม	4.03	0.61	มาก

จากตาราง 10 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการปรับลดเวลาเรียนมีปัญหาระดับมากทุกข้อ

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรม (ดูตาราง 11)

ตาราง 11

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรม

แนวทางการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551	4.05	0.68	มาก
2. จัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (active learning)	4.05	0.72	มาก

ตาราง 11 (ต่อ)

แนวทางการจัดกิจกรรม	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
3. มีกิจกรรมที่หลากหลาย ตอบสนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการ และความแตกต่างของ ผู้เรียน	4.02	0.71	มาก
4. เน้นการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย 4H	4.01	0.72	มาก
5. มุ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม	3.95	0.75	มาก
6. ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนา คุณภาพการเรียนรู้	4.02	0.70	มาก
7. เน้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ ซึ่งกันและกัน	3.98	0.72	มาก
8. มีกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์	4.03	0.71	มาก
9. ฝึกทักษะการทำงานแก่ผู้เรียน	4.06	0.69	มาก
10. พัฒนาความสามารถด้านการสื่อสาร	4.05	0.70	มาก
11. พัฒนาความสามารถด้านการคิดและการพัฒนา กรอบความคิดแบบเปิดกว้าง (growth mindset)	3.88	0.74	มาก
12. พัฒนาความสามารถด้านการใช้เทคโนโลยี	3.95	0.72	มาก
13. พัฒนาความสามารถด้านการแก้ปัญหา	3.92	0.71	มาก
14. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	4.00	0.71	มาก
15. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning--PjBL)	3.91	0.74	มาก
16. มีการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาเรียนรู้สม่ำเสมอ	3.95	0.72	มาก
17. มีการทบทวนหลังการจัดกิจกรรม (After Action Review--AAR) อย่างสม่ำเสมอ	3.93	0.73	มาก
18. นำผลการจัดกิจกรรมไปพัฒนาการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ให้ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนต่อไป	4.01	0.74	มาก
รวม	3.99	0.57	มาก

จากตาราง 11 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการจัดกิจกรรม มีปัญหาระดับมากทุกข้อ

4. ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการวัดและการประเมินผล (ดูตาราง 12)

ตาราง 12

ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการวัดและการประเมินผล

แนวทางการวัดและการประเมินผล	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
1. ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย	4.00	0.71	มาก
2. ประเมินโดยพิจารณาจากมาตรฐาน/ตัวชี้วัด หรือผลลัพธ์ที่เราต้องการ	4.04	0.68	มาก
3. ประเมินผลนักเรียนตามศักยภาพ และความแตกต่างของนักเรียน	4.00	0.69	มาก
4. มีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นของผู้เรียน (attribute assessment)	4.02	0.71	มาก
5. มีการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) ตามความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน	3.99	0.73	มาก
6. มีการประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน	4.04	0.71	มาก
7. มีการประเมินตนเองของผู้เรียน (student self-assessment)	4.00	0.75	มาก
8. มีการประเมินโดยเพื่อนของผู้เรียน (peer assessment)	3.97	0.70	มาก
9. มีการประเมินการปฏิบัติจริง (performance assessment) ประเมินจากภาระงานหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้	4.03	0.73	มาก
10. มีการประเมินโดยใช้คำถาม (questioning)	3.96	0.73	มาก

ตาราง 12 (ต่อ)

แนวทางการวัดและการประเมินผล	$\bar{X}$	SD	ระดับความคิดเห็น
11. มีการประเมินโดยการสนทนาระหว่างผู้สอนกับ ผู้เรียน	4.03	0.70	มาก
12. นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการบริหาร จัดการเวลาเรียนให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ต่อไป	3.95	0.72	มาก
รวม	4.00	0.61	มาก

จากตาราง 12 พบว่า ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการวัดและการประเมินผล มีปัญหาระดับมากทุกข้อ

**ตอนที่ 3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติ
ตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู
ที่มีสถานภาพแตกต่างกันทางด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา
และประสบการณ์การทำงาน**

ตาราง 13

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู จำแนกตามเพศ

แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน	เพศ				<i>t</i>	Sig.
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน	2.81	1.15	2.75	1.12	0.382	0.702
2. แนวทางการปรับลดเวลาเรียน	2.96	1.20	2.84	1.25	0.724	0.470
3. แนวทางการจัดกิจกรรม	2.91	1.12	2.79	1.16	0.748	0.455
4. แนวทางการวัดและการประเมินผล	2.94	1.20	2.84	1.19	0.600	0.549
รวม	2.90	1.13	2.81	1.15	0.636	0.526

จากตาราง 13 พบว่า ค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูชายและหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 14

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูจำแนกตามอายุ

แนวทาง การบริหารจัดการ เวลาเรียน	อายุ						F	Sig.
	20-30 ปี		มากกว่า 30-40 ปี		มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป			
	X̄	SD	X̄	SD	X̄	SD		
1. แนวทางการส่งเสริม และสนับสนุน	2.71	1.29	2.71	0.99	2.86	1.21	0.531	0.589
2. แนวทางการปรับลด เวลาเรียน	2.83	1.27	2.82	1.17	2.96	1.30	0.362	0.697
3. แนวทางการดำเนินการ จัดกิจกรรม	2.77	1.20	2.74	1.06	2.96	1.21	1.012	0.365
4. แนวทางการวัดและการ ประเมินผล	2.73	1.30	2.84	1.07	2.96	1.26	0.658	0.519
รวม	2.76	1.22	2.78	1.04	2.93	1.21	0.614	0.542

จากตาราง 14 พบว่า ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 15

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการ
เวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา

แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน	วุฒิการศึกษา				<i>t</i>	Sig.
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน	2.71	1.17	2.85	1.06	-0.985	0.325
2. แนวทางการปรับลดเวลาเรียน	2.82	1.25	2.96	1.21	-0.901	0.368
3. แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรม	2.82	1.17	2.84	1.11	-0.121	0.904
4. แนวทางการวัดและการประเมินผล	2.87	1.21	2.88	1.15	-0.078	0.938
รวม	2.81	1.16	2.88	1.10	-0.539	0.591

จากตาราง 15 พบว่า ค่า *t* ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ครูที่มี
วุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหาร
จัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 16

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการ
เวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แนวทางการบริหาร จัดการเวลาเรียน	ประสบการณ์การทำงาน						F	Sig.
	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. แนวทางการส่งเสริม และสนับสนุน	2.64	1.14	2.73	1.01	2.86	1.19	0.917	0.401
2. แนวทางการปรับลด เวลาเรียน	2.74	1.18	2.85	1.16	2.97	1.31	0.724	0.486
3. แนวทางการ ดำเนินการจัดกิจกรรม	2.62	1.15	2.83	1.03	2.95	1.21	1.743	0.177
4. แนวทางการวัดและ การประเมินผล	2.68	1.22	2.86	1.05	2.99	1.25	1.398	0.249
รวม	2.67	1.13	2.81	1.03	2.94	1.21	1.215	0.299

จากตาราง 16 พบว่า ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ครูที่มี
ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทาง
การบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้โดยภาพรวมและรายด้าน
ไม่แตกต่างกัน

ตาราง 17

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู จำแนกตามเพศ

แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน	เพศ				t	Sig.
	ชาย		หญิง			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน	4.00	0.56	3.96	0.59	0.507	0.613
2. แนวทางการปรับลดเวลาเรียน	3.98	0.61	4.06	0.61	-0.980	0.328
3. แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรม	3.97	0.57	4.00	0.58	-0.402	0.688
4. แนวทางการวัดและการประเมินผล	4.02	0.60	3.99	0.62	0.395	0.694
รวม	3.99	0.54	4.00	0.55	-0.133	0.894

จากตาราง 17 พบว่า ค่า t ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ครูชายและหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 18

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการ
เวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู
จำแนกตามอายุ

แนวทาง การบริหารจัดการเวลาเรียน	อายุ						F	Sig.
	20-30 ปี		มากกว่า 30-40 ปี		มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน	4.07	0.57	3.86	0.58	4.06	0.57	3.897	0.022*
2. แนวทางการปรับลดเวลาเรียน	4.08	0.61	3.96	0.58	4.10	0.63	1.508	0.223
3. แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรม	4.09	0.55	3.89	0.56	4.05	0.59	2.975	0.053
4. แนวทางการวัดและการประเมินผล	4.08	0.61	3.89	0.59	4.10	0.63	3.659	0.027*
รวม	4.08	0.54	3.90	0.53	4.08	0.55	3.411	0.034*

* $p < .05$

จากตาราง 18 พบว่า ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในภาพรวม
แนวทางการส่งเสริมสนับสนุนและแนวทางการวัดและการประเมินผล แสดงว่า มีปัญหา
จึงนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ด้วยวิธีการของ Scheffé (ดูตาราง 19-20)

ตาราง 19

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู ตามแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนจำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 30-40 ปี	มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	20-30 ปี
		3.86	4.06	4.07
มากกว่า 30-40 ปี	3.86	-	*	
มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	4.06		-	
20-30 ปี	4.07			-

* $p < .05$

จากตาราง 19 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูตามแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนของครูจำแนกตามอายุเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไปมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน มากกว่าครูที่มีอายุ 30-40 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ ครูมีปัญหาไม่ต่างกัน

ตาราง 20

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการ
เวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู ตามแนวทางการวัดและการประเมินผล
จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 30-40 ปี	20-30 ปี	มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป
		3.89	4.08	4.10
มากกว่า 30-40 ปี	3.89	-		*
20-30 ปี	4.08		-	
มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	4.10			-

* $p < .05$

จากตาราง 20 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการ
เวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ตามแนวทางการวัดและการประเมินผลของครูจำแนก
ตามอายุเป็นรายคู่ พบว่า ครูที่มีอายุ 40 ปี ขึ้นไปมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาตาม
แนวทางการวัดและการประเมินผลมากกว่าครูที่มีอายุ 30-40 ปี ส่วนคู่อื่น ๆ มีปัญหา
ไม่ต่างกัน

ตาราง 21

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ในภาพรวม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่

อายุ	$\bar{X}$	มากกว่า 30-40 ปี	20-30 ปี	มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป
		3.90	4.08	4.08
มากกว่า 30-40 ปี	3.90	-		
20-30 ปี	4.08		-	
มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป	4.08			-

จากตาราง 21 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ตามแนวทางการวัดและการประเมินผลของครูในภาพรวม จำแนกตามอายุเป็นรายคู่ พบว่า ไม่มีคู่ใดแตกต่างกัน แต่ที่พบความแตกต่างในการวิเคราะห์ One-way ANOVA นั้น เกิดจากการเปรียบเทียบเป็นรายคู่แบบสลับซับซ้อน เป็นกลุ่ม 1 รวมกับกลุ่ม 2 เปรียบเทียบกับ กลุ่ม 3 หรือ กลุ่ม 1 รวมกับกลุ่ม 3 เปรียบเทียบกับกลุ่ม 2 เป็นต้น

ตาราง 22

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู จำแนกตามวุฒิการศึกษา

แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน	วุฒิการศึกษา				<i>t</i>	Sig.
	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี			
	$\bar{X}$	<i>SD</i>	$\bar{X}$	<i>SD</i>		
1. แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน	4.01	0.60	3.92	0.55	1.160	0.247
2. แนวทางการปรับลดเวลาเรียน	4.05	0.61	4.02	0.61	0.392	0.696
3. แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรม	4.01	0.58	3.95	0.57	0.736	0.462
4. แนวทางการวัดและการประเมินผล	4.03	0.63	3.96	0.58	0.867	0.387
รวม	4.02	0.56	3.96	0.53	0.853	0.395

จากตาราง 22 พบว่า ค่า *t* ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

ตาราง 23

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลาครูของครู จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

แนวทางการบริหารจัดการ เวลาเรียน	ประสบการณ์การทำงาน						F	Sig.
	ต่ำกว่า 5 ปี		5-10 ปี		มากกว่า 10 ปี			
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. แนวทางการส่งเสริม และสนับสนุน	4.00	0.56	3.88	0.59	4.02	0.58	1.325	0.268
2. แนวทางการปรับลด เวลาเรียน	3.99	0.56	4.03	0.61	4.06	0.64	0.237	0.789
3. แนวทางการดำเนินการ จัดกิจกรรม	4.03	0.55	3.92	0.55	4.00	0.60	0.753	0.472
4. แนวทางการวัดและ การประเมินผล	4.03	0.60	3.90	0.57	4.05	0.64	1.359	0.259
รวม	4.01	0.52	3.94	0.54	4.03	0.57	0.747	0.475

จากตาราง 23 พบว่า ค่า F ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่า ครูที่มี
ประสบการณ์การทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการเวลา
เรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลาครู โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหาไม่แตกต่างกัน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยจำแนกตาม เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน ตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน 4 แนวทาง ดังนี้ (1) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน (2) แนวทางการปรับลดเวลาเรียน (3) แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรม (4) แนวทางการวัดและการประเมินผล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครู ในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยการกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางกำหนดขนาดของ Krejcie and Morgan ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% ได้จำนวนครูทั้งหมด 261 คน และใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิ (stratified random sampling) อย่างมีสัดส่วน หลังจากแจกแบบสอบถามแล้วสามารถเก็บคืนจำนวนแบบสอบถามได้ทั้งหมด 261 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามแบบ (rating scale) จำนวน 100 ข้อ เมื่อตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดย ค่าความเที่ยงตรงของข้อมูล (IOC) แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติได้ค่าความสอดคล้อง (Indexes of Item-Objective Congruence--IOC) อยู่ระหว่าง .60 ถึง 1.0 และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติได้ค่าความสอดคล้อง (Indexes of Item-Objective Congruence --IOC) อยู่ระหว่าง .60 ถึง 1.0

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) สถิติที่ (*t* test) ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) เมื่อพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของ Scheffé (Scheffé's post hoc comparison)

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงาน-เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู พบว่า ครูมีความคิดเห็น โดยภาพรวม และรายด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) แนวทางการปรับลดเวลาเรียน (2) แนวทางการวัดและการประเมินผล (3) แนวทางการจัดกิจกรรม และ (4) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน

2. ผลการศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู พบว่า ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหา โดยภาพรวมและรายด้านมีปัญหาในระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ (1) แนวทางการปรับลดเวลาเรียน (2) แนวทางการวัดและการประเมินผล (3) แนวทางการจัดกิจกรรม และ (4) แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงาน-เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพแตกต่างกันทางด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า ครูที่มีสถานภาพแตกต่างกันทางด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ส่วนปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวม และรายด้าน ได้แก่ แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน และแนวทางการวัดและการประเมินผล ผู้มีอายุ 40 ปีขึ้นไปมีปัญหาการปฏิบัติมากกว่า ผู้มีอายุ 30-40 ปี ส่วนด้านอื่น ๆ ไม่พบว่าผู้มีอายุต่างกันมีปัญหาต่างกัน

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร นำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เป็นนโยบายใหม่จากรัฐบาลที่ต้องการส่งเสริมให้โรงเรียนเน้นการดำเนินการจัดกิจกรรมที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริง แทนการเรียนรู้ที่อยู่แต่ในห้องเรียน ดังนั้นการดำเนินการจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุน โดยผู้บริหารจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจในการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้กับครูอย่างเป็นรูปธรรม จัดให้มีการอบรมเพื่อพัฒนาครูเกี่ยวกับการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้อย่างสม่ำเสมอ มีการอำนวยความสะดวก สนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมอย่างทั่วถึง รวมไปถึงสนับสนุนให้มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับ กระทรวง-ศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558) กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ระดับโรงเรียนและการบริหารจัดการเวลาเรียนที่เอื้อต่อการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ อำนวยความสะดวก ปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติ ประสานและแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน แหล่งเรียนรู้ นอกสถานศึกษาและภูมิปัญญาต่าง ๆ มาร่วมในการบริหารจัดการเวลาเรียน ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ มีการนิเทศ กำกับติดตาม อย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ทบทวนหลังการปฏิบัติกิจกรรมและนำผลการปฏิบัติงานมาใช้ในการพัฒนาการบริหารจัดการเวลาเรียน และการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียนให้ดียิ่งขึ้น

1.2 แนวทางการปรับลดเวลาเรียน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เป็นนโยบายทางการศึกษาที่ใหม่ ดังนั้นเพื่อตอบสนองนโยบาย โรงเรียนจึงต้องมีการวางแผนการบริหารการปรับลดเวลาเรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 แต่ครูยังขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการปรับลดเวลาเรียน ด้านการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เอื้อต่อการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ การปรับโครงสร้างเวลาเรียน รวมไปถึงการปรับเวลาเรียนรายวิชาพื้นฐานให้เหมาะสม ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีการชี้แจง แนวทาง รวมไปถึงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปรับลดเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ให้กับครู ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการ-และมาตรฐานการศึกษา (2558) กล่าวคือ ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้นำการขับเคลื่อนนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ระดับโรงเรียนและบริหารจัดการเวลาเรียนที่เอื้อต่อการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ดังนั้น การสร้างความเข้าใจในการปรับลดเวลาเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อเป็นการวางแผนทางในการบริหารปรับลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในโรงเรียนให้พัฒนา ไปในทางที่ดีขึ้นต่อไป

1.3 แนวทางการจัดกิจกรรม พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะ การจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในโรงเรียนนั้นมีการดำเนินการจัดกิจกรรมตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ แต่ก็ยังไม่เป็นรูปธรรม เนื่องจากครูยังขาดความเข้าใจในการดำเนินการจัดกิจกรรม ทั้งด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นหลัก 4H ด้านการดำเนินการจัดกิจกรรมที่จะต้องให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองผ่านกิจกรรมอันหลากหลาย ซึ่งผู้บริหารควรสนับสนุนให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับบริบทของโรงเรียนมาพัฒนาตัวผู้เรียน รวมทั้งการทบทวนหลังการจัดกิจกรรม AAR ต้องปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ สอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการ-และมาตรฐานการศึกษา (2559) กล่าวคือ การออกแบบกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ผู้สอนต้องออกแบบกิจกรรมให้มีความเชื่อมโยงระหว่างกิจกรรมลดเวลาเรียนและกิจกรรมเพิ่มเวลารู้ โดยกิจกรรมลดเวลาเรียนเป็นการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง

การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่ลดบทบาทผู้สอนในการบรรยายหรือให้ความรู้ เป็นการจัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง และกิจกรรมเพิ่มเวลารู้เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยเน้นหลัก 4H ได้แก่ กิจกรรมพัฒนาสมอง (head) กิจกรรมพัฒนาจิตใจ (heart) กิจกรรมพัฒนาทักษะการปฏิบัติ (hand) และกิจกรรมพัฒนาสุขภาพ (health) ซึ่งผู้เรียนจะได้ฝึกทักษะและเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เชื่อมโยงจากกิจกรรมลดเวลาเรียน และสอดคล้องกับ ทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (constructivist) ที่ว่า ผู้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเอง จากการมีปฏิสัมพันธ์กับ บุคคลอื่นและสิ่งแวดล้อมอย่างกระตือรือร้น กล่าวคือ ครูเป็นผู้มีบทบาทในการจัดการ เรียนรู้ กระตุ้นสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการสร้างความรู้ แต่ผู้เรียนจะเป็นผู้สร้างความรู้ ด้วยตนเอง และนักเรียนแต่ละคนสามารถสร้างความรู้ด้วยวิธีที่แตกต่างกันรวมทั้ง อาจแตกต่างกับครูผู้สอน

1.4 แนวทางการวัดและการประเมินผล พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ ปานกลาง เป็นเพราะการวัดและการประเมินผลการเรียนรู้กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในโรงเรียนยังไม่มีหลากหลาย ทั้งนี้การวัดและการประเมินผลผู้เรียนนั้น จำเป็นต้องใช้วิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย โดยต้องคำนึงถึงศักยภาพและความแตกต่างของผู้เรียนเป็นหลัก เน้นการประเมินจากสภาพจริงของผู้เรียน ซึ่ง สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) กล่าวคือ ครูผู้สอนต้องดำเนินการวัด และประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อเป็นข้อมูลในการ- พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและบรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตรและ ยังสอดคล้องกับ สุระศักดิ์ ฉายขุนทด (2560) ศึกษาเรื่อง ยุทธศาสตร์การนำนโยบาย ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่ การปฏิบัติในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่- การประถมศึกษา นครราชสีมา พบว่า สภาพปัจจุบันของการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถม- ศึกษา นครราชสีมา โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน

2. ครูมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมมีปัญหาอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

2.1 แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ นั้นเป็นกิจกรรมใหม่ การดำเนินงานจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนในด้านต่าง ๆ จากผู้บริหาร ดังนั้น เมื่อผู้บริหารไม่ได้มีการดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนสร้างความเข้าใจในการนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ไปสู่การปฏิบัติให้แก่ครู จึงทำให้ครูส่วนใหญ่คิดว่าเป็นปัญหามาก ดังนั้น ผู้บริหารจึงจำเป็นต้องส่งเสริมและสนับสนุนอย่างเต็มที่ ทั้งการอำนวยความสะดวก สนับสนุนค่าใช้จ่ายในการดำเนินการจัดกิจกรรม สนับสนุนให้มีการนิเทศการสอน เพื่อพัฒนารูปแบบการสอนให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ใช้แหล่ง เรียนรู้ นอกโรงเรียนและนำภูมิปัญญาท้องถิ่น มาร่วมในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียน รวมไปถึงส่งเสริมให้ครูใช้สื่อการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน และเพื่อเป็นการส่งเสริมการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลแก่ตัวผู้เรียน

2.2 แนวทางการปรับลดเวลาเรียน พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะการปรับเปลี่ยนโครงสร้างเวลาเรียน ที่จะไม่ให้กระทบถึงการเรียนวิชาหลักนั้นทำได้ยาก เพราะการปรับลดเวลาเรียนนั้นต้องคำนึงถึงเวลาเรียนที่ต้องครบตรงตามที่หลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 กำหนด รวมไปถึงต้องเพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้เป็นชั่วโมงเฉพาะ ซึ่งทำได้ยาก ดังนั้น ในการปรับลดเวลาเรียนหากผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจในบริบทของสถานศึกษาของตนเอง เพื่อหาแนวทางในการปรับลดเวลาเรียน ร่วมกับครูเพื่อที่จะไม่กระทบกับการเรียนวิชาหลัก รวมไปถึงต้องสร้างความเข้าใจ แนวทางการปรับลดเวลาเรียนให้แก่ครูและบุคลากร และจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เอื้อต่อการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับแนวปฏิบัติที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนด ซึ่งสอดคล้องกับงานการศึกษาของ จุฬาลงกรณ์ และธีระดา ภิณโณ (2559) ศึกษาเรื่อง แนวทาง

การบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษา
 ขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 สรุปได้ว่า
 แนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้ตามนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ด้าน
 โครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียน คือ สถานศึกษาต้องปรับรายวิชาที่เรียน โดยยึด
 หลักสูตรแกนกลางสถานศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และจัดกิจกรรมให้ครบ
 ตามหลัก 4H สอดคล้องกับแนวคิดของ ประสาท เนืองเฉลิม (2559) ได้กล่าวว่า 4H
 ได้แก่ Head การเรียนรู้ต้องพัฒนา การคิด ความรู้ ความเข้าใจ Heart การเรียนรู้ต้อง
 พัฒนาความเข้าใจตนเอง เข้าใจผู้อื่นเห็นคุณค่าความเป็นมนุษย์ Hand เป็นการเรียนรู้ผ่าน
 การลงมือกระทำเมื่อเข้าไปสัมผัสแล้วจะเกิดความสัมพันธ์ของการทำงานระหว่างสมอง
 กับอวัยวะรับสัมผัส ผู้เรียนก็จะเกิดการปรับเปลี่ยนทัศนคติต่อสิ่งเรานั้น ๆ Health
 เป็นการเรียนรู้ เพื่อนำไปสู่สุขภาพที่ดีมีจิตใจที่เข้มแข็ง และสุขภาพร่างกายดี ดังนั้น
 การปรับลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในสถานศึกษา ผู้บริหาร และครูต้องร่วมมือกัน
 ปรับโครงสร้างให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เพื่อให้เกิดการพัฒนาาร่วมกัน
 และส่งผลไปสู่การดำเนินการจัดกิจกรรมให้สำเร็จตามเป้าหมายของการลดเวลาเรียน
 เพิ่มเวลารู้

2.3 แนวทางการจัดกิจกรรม พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก เป็นเพราะใน
 การดำเนินการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ นั้น ต้องดำเนินการจัดกิจกรรมที่เน้น
 ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง ผู้เรียนต้องได้รับประสบการณ์จริงในการ-
 เรียนรู้ แต่ในโรงเรียนยังไม่ได้มีการดำเนินการจัดกิจกรรมอันหลากหลาย และผู้เรียน
 ก็ไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริง การดำเนินการจัดกิจกรรมยังเป็นแบบเดิม เน้นให้ผู้เรียนได้มี
 องค์ความรู้ผ่านการดู การอ่าน การท่องจำแต่ไม่ได้ลงมือปฏิบัติจริง ทำให้การดำเนินการ
 จัดกิจกรรมนั้นศูนย์เปล่า ไม่ประสบความสำเร็จ ดังนั้นผู้บริหารต้องพัฒนาครูในด้านการ
 ดำเนินการจัดกิจกรรม เน้นให้มีการฝึกทักษะการทำงานแก่ผู้เรียน จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนา
 ผู้เรียนให้มีความรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติจริง ให้เนื้อหาครอบคลุมสอดคล้องกับมาตรฐาน
 การเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 จัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้
 เรียนรู้ด้วยการลงมือทำ รวมไปถึงการพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสาร รวมไปถึงจัด
 กิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพตาม

หลักการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ซึ่งสอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงาน-คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2558) ที่กล่าวถึง กรอบแนวคิดทฤษฎีคอนสตรัคติวิสต์ (constructivist) ว่า นักเรียนเป็นผู้สร้างความรู้ด้วยตนเอง และนักเรียนแต่ละคนสร้างความรู้ด้วยวิธีการที่แตกต่างกันรวมทั้งอาจแตกต่างกับแนวทางของผู้สอน การมีปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม การมีประสบการณ์ตรง และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันของผู้เรียนมีส่วนช่วยในการสร้างความรู้ใหม่ และ ยังสอดคล้องกับ ประสาท เนืองเฉลิม (2559) ศึกษาเรื่อง “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: นโยบายสู่ทฤษฎีและทางปฏิบัติ” ที่ว่า การเรียนรู้ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 การเรียนการสอนต้องเน้นทักษะและกระบวนการมากกว่าผลลัพธ์ เน้นให้ผู้เรียนได้คิดและลงมือทำอย่างสร้างสรรค์ มีการออกแบบและพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองธรรมชาติการเรียนรู้การออกแบบการเรียนรู้ที่เหมาะสมและลงตัวเปรียบเสมือนการตัดเสื้อผ้าให้ผู้เรียนใส่ตามความเป็นจริง

2.4 แนวทางการวัดและการประเมินผล พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ เป็นเพราะการวัดผลและการประเมินผลในโรงเรียนยังเป็นเพียงการวัดผลแบบคะแนนเก็บ และคะแนนสอบ ซึ่งคะแนนเก็บจะได้มาจากการที่ผู้เรียนส่งงานสม่ำเสมอ เข้าเรียนตลอด และคะแนนสอบมาจากการสอบวัดผลประเมินผลในช่วงระหว่างภาคเรียนและปลายภาคเรียน ดังนั้น หากนักเรียนคนไหนทำคะแนนสอบผ่านเกณฑ์การประเมินที่ตั้งไว้ ก็จะถือว่าผ่านในรายวิชานั้น ๆ แต่การวัดและประเมินผลกิจกรรมลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ นั้น จำเป็นต้องใช้วิธีวัดอย่างหลากหลาย โดยต้องเน้นการประเมินจากพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน จากการปฏิบัติจริงโดยให้สอดคล้องกับมาตรฐาน/ตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง รวมถึงคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นของผู้เรียนด้วย ดังนั้น ผู้บริหารและครูจึงจำเป็นต้องพัฒนากระบวนการวัดและการประเมินผลให้สอดคล้องกับการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยเน้นการวัดและการประเมินผลโดยพิจารณาจากมาตรฐาน/ตัวชี้วัด หรือผลลัพธ์ที่เราต้องการ มีการประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน มีการประเมินการปฏิบัติจริง (performance assessment) ประเมินจากภาระงานหรือกิจกรรมที่ครูมอบหมายให้ และมีการประเมินโดยการใช้คำถาม (questioning) มีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นของผู้เรียน

(attribute assessment) สอดคล้องกับ กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการ-
การศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2559) กล่าวคือ ผู้สอนต้อง
ดำเนินการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลายเพื่อเป็น
ข้อมูลในการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและเพื่อให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัด
ของหลักสูตร

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตาม
แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียน
สำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ที่มีสถานภาพแตกต่างกันทางด้าน
เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน พบว่า

3.1 ครูที่มีสถานภาพแตกต่างกันทางด้าน เพศ อายุ วุฒิการศึกษา และ
ประสบการณ์การทำงานมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามแนวทางการบริหาร
จัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เป็นเพราะ
สภาพปัจจุบันในการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในโรงเรียน
มีการดำเนินงานไม่ชัดเจนเป็นรูปธรรม ครูยังไม่เข้าใจ ถึงแม้จะมีการพัฒนาหารูปแบบ
การบริหารจัดการ แต่ยังไม่เป็นที่ชัดเจน ทำให้ครูดำเนินการจัดกิจกรรมได้ไม่ตรงตาม
แนวทางการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เพราะเรื่องลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้นั้นเป็นนโยบาย
ใหม่ที่โรงเรียนต้องบริหารจัดการให้ตรงตามแนวทางที่กระทรวงศึกษาธิการได้ให้ไว้
แต่ก็ยังขาดการสนับสนุนอย่างจริงจัง ดังนั้น ครู จึงมีมองว่าสภาพการจัดการบริหารเวลา
เรียนไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกษมอมร มิ่งขวัญ (2555) ศึกษาเรื่อง
สภาพการและปัญหาตามนโยบายการลดเวลาเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน-
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 พบว่า ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน
มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตามนโยบายการลดเวลาเรียนไปปฏิบัติ
ไม่แตกต่างกัน

3.2 ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตามแนวทาง
การบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมี
นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และในรายด้าน พบว่า (1) แนวทางการส่งเสริมและ

สนับสนุน และ (2) แนวทางการวัดและการประเมินผล มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2.1 แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน จากผลการวิเคราะห์ พบว่าครูที่มีอายุ 30-40 ปี และครูที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ด้านแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยครูที่มีอายุ 40 ปี จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาส่งเสริมและสนับสนุนมากกว่าครูที่มีอายุ 30-40 ปี ทั้งนี้เป็นเพราะครูที่มีอายุต่างกัน ประสบการณ์การเรียนรู้แตกต่างกัน ความคิดเห็นจึงแตกต่างกัน มองปัญหาเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนแตกต่างกัน ซึ่งนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้จำเป็นต้องได้รับความรู้ความเข้าใจ รวมไปถึงการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ดังนั้น ครูจึงรู้สึกว่าการไม่ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนในด้านการพัฒนากิจกรรมการดำเนินงาน ก็มองว่าเป็นภาระและไม่อยากเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการเรียนรู้ เพราะไม่ได้รับการกระตุ้นหรือแรงสนับสนุนจากผู้บริหาร ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีสองปัจจัยของ Herzberg (Herzberg's two-factor theory) คนหรือผู้ปฏิบัติงานจะปฏิบัติงานได้ดี มีประสิทธิภาพได้นั้นย่อมขึ้นกับความพอใจของผู้ปฏิบัติงาน เพราะความพึงพอใจในงานจะช่วยเพิ่มความสนใจในงานและเพิ่มความกระตือรือร้นในการทำงานมากขึ้น ย่อมทำให้ผลผลิตสูงขึ้น ในทางตรงกันข้ามหากเกิดความไม่พอใจในงานแล้ว ย่อมก่อให้เกิดผลเสียทำให้คนไม่สนใจ ไม่กระตือรือร้น ผลผลิตก็ตกต่ำหน้าที่ของผู้บริหารก็คือ จะต้องส่งเสริมสนับสนุน ให้ครูเกิดความพึงพอใจ เพื่อจะทำให้การลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้บรรลุเป้าหมายและเกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน

3.2.2 แนวทางการวัดและการประเมินผล จากผลการวิเคราะห์ พบว่าครูที่มีอายุ 30-40 ปี และครูที่มีอายุ 40 ปีขึ้นไป มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการบริหารจัดการเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ด้านแนวทางการวัดและการประเมินผล แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ โดยครูที่มีอายุ 40 ปี จะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาแนวทางการวัดและการประเมินผล มากกว่าครูที่มีอายุ 30-40 ปี ทั้งนี้ เป็นเพราะครูที่มีอายุต่างกัน ประสบการณ์การเรียนรู้จึงแตกต่างกัน ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการวัดและการประเมินผลลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้จึงแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ

เกษมอมร มิ่งขวัญ (2555) ศึกษาเรื่อง *สภาพการและปัญหาตามนโยบายการลดเวลาเรียนของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4* พบว่า ข้าราชการครูให้ความคิดเห็นเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา โดยเห็นว่าสามารถปฏิบัติบริหารและจัดการเรียนรู้ปฏิบัติงานได้ทั้งหมด แต่ขาดการติดตามตรวจสอบและการประเมินแผนไม่ต่อเนื่อง มีงานที่ซับซ้อนและงานในองค์กรมีมาก การลดเวลาเรียนไม่ตรงกับการจัด การเรียนการสอนและความเหมาะสม และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดอกไม้ ทองชัย (2560) ศึกษาเรื่อง *ผลการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ด้วยกิจกรรม “เพิ่มเวลารู้” พัฒนา 4H (Head Heart Hand Health) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1* จากการศึกษา พบว่า ควรวางแผนการจัดกิจกรรมให้เชื่อมโยงกับชีวิตจริงของผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง ฝึกปฏิบัติเป็นประจำให้เป็นกิจวัตรประจำวัน หรือกิจวัตรประจำสัปดาห์ ควรจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและประเมินตนเองเป็นประจำอย่างต่อเนื่อง ควรวางแผนการวัดและประเมินผลให้เป็นระบบ ประเมินตามสภาพจริง และมีความต่อเนื่อง โรงเรียนควรมีการประชุม แสวงหา เพื่อทบทวนหลังการปฏิบัติงาน (After Action Review--AAR) อย่างต่อเนื่อง เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพต่อไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำผลวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยในครั้งนี้ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะในแต่ละด้านดังนี้

1.1 แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน ควรมีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรเกี่ยวกับการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในโรงเรียนเพื่อให้ครูได้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางปฏิบัติมากขึ้น รวมไปถึงการอำนวยความสะดวก มีการปรับปรุงและ

พัฒนา กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้มีความพร้อมสู่การปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ สนับสนุนให้มีการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียน มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ควรจัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียนเพื่อนำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ต่อไป

1.2 แนวทางการปรับลดเวลาเรียน ควรจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ ให้เป็นชั่วโมงเฉพาะหรือเวลาอื่นตามความเหมาะสมของโรงเรียน เน้นการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เอื้อต่อการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ และสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551

1.3 แนวทางการจัดกิจกรรม โรงเรียนควรเน้นการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ให้บรรลุเป้าหมาย 4H จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดของหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 จัดการเรียนรู้ ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (active learning) เน้นฝึกทักษะการทำงาน แก่ผู้เรียน และพัฒนาความสามารถด้านการสื่อสาร รวมไปถึงใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ และให้มีการทบทวนหลังการจัดกิจกรรม (After Action Review--AAR) อย่างสม่ำเสมอ

1.4 แนวทางการวัดและการประเมินผล ควรประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลาย โดยการประเมินความคำนึงถึงศักยภาพและความแตกต่าง ของนักเรียน โดยพิจารณาจากมาตรฐาน/ตัวชี้วัด หรือผลลัพธ์ที่เราต้องการ จากการ สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน คุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นของผู้เรียน ตามสภาพ และความสามารถที่แท้จริงของผู้เรียน ให้ผู้เรียนได้ประเมินตนเองรวมถึงให้มีการประเมิน โดยเพื่อนของผู้เรียนด้วย

2. โรงเรียนในสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร ควรนำ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการ เวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัด- กรุงเทพมหานคร ไปใช้เป็นแนวทางการพัฒนาและแก้ไขการจัดการเวลาเรียน ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3. ผู้บริหารควรดำเนินการจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในโรงเรียน
อย่างต่อเนื่องและจริงจัง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่เอื้อต่อการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้
ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้เรียนเกี่ยวกับการบริหารจัดการเวลาเรียน
ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ควรศึกษาบทบาทของผู้บริหารต่อการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการ
เวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับ
สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่ม
เวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

ข้อมูลที่ได้รับจากท่านจะถูกนำไปใช้ในการวิจัย และสรุปผลในภาพรวมเท่านั้น
จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อตัวท่านและหน่วยงานของท่าน ผู้วิจัยขอความกรุณาจากท่าน
ในการตอบแบบสอบถาม ซึ่งคำตอบของท่านจะเป็นส่วนสำคัญที่มีค่ายิ่งต่องานวิจัย
ในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างยิ่ง ที่กรุณาเสียสละเวลาอันมีค่า เพื่อให้
ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการวิจัยในครั้งนี้

ด้วยความเคารพ

นางสาวเวณิกา ไชยแก้ว

นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา

ผู้วิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการ
เวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของครู

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ข้อมูลตรงตามความเป็นจริง

1. เพศ

☐ ชาย

☐ หญิง

2. อายุ

☐ 20-30 ปี

☐ มากกว่า 30-40 ปี

☐ มากกว่า 40 ปี ขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

☐ ปริญญาตรี

☐ สูงกว่าปริญญาตรี

4. ประสบการณ์การทำงาน

☐ ประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี

☐ ประสบการณ์ 5-10 ปี

☐ ประสบการณ์มากกว่า 10 ปี

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตาม
แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้ของครูใน โรงเรียนสำนักงาน
เขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ที่ตรงตามความเป็นจริงเกี่ยวกับ
สภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียนเพิ่ม
เวลา

ในโรงเรียนของท่าน โดยพิจารณาตามเกณฑ์ระดับคะแนนดังต่อไปนี้

5	หมายถึง	มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
4	หมายถึง	มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
3	หมายถึง	มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
2	หมายถึง	มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
1	หมายถึง	มีสภาพและปัญหาการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ข้อ	แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียน ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	ระดับความคิดเห็น									
		สภาพการปฏิบัติ					ปัญหาการปฏิบัติ				
		5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
3	ประเมินผลนักเรียนตามศักยภาพ และ ความแตกต่างของนักเรียน										
4	มีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ที่เกิดขึ้นของผู้เรียน (attribute assessment)										
5	มีการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment) ตามความสามารถที่แท้จริง ของผู้เรียน										
6	มีการประเมินจากการสังเกตพฤติกรรม ของผู้เรียน										
7	มีการประเมินตนเองของผู้เรียน (student self-assessment)										
8	มีการประเมินโดยเพื่อนของผู้เรียน (peer assessment)										
9	มีการประเมินการปฏิบัติจริง (performance assessment) จากภาระงานหรือกิจกรรม ที่ครูมอบหมายให้										
10	มีประเมิน โดยการใช้คำถาม (questioning)										
11	มีประเมิน โดยการสนทนาระหว่างผู้สอน กับผู้เรียน										
12	นำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการ บริหารจัดการเวลาเรียนให้ส่งผลต่อคุณภาพ ของผู้เรียนต่อไป										

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข

ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC)

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นายวินัย แสงแก้ว ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบางขุนเทียนศึกษา
สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
2. นายบุญเลิศ โอ่งเคลือบ ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนวัดสารอด
สำนักงานเขตราษฎร์บูรณะ กรุงเทพมหานคร
3. นายประพ คชะชัย ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนหมู่บ้านเกาะโพธิ์
สำนักงานเขตบางขุนเทียน กรุงเทพมหานคร
4. นางกอบกุล พรหมทอง ผู้อำนวยการสถานศึกษาโรงเรียนบ้านปง
(วัฒนาวิทยาคาร) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาแพร่ เขต 2
5. ผศ. ดร. ชีระศักดิ์ ศรีสุรกุล อาจารย์ภาควิชาอนุหนวกศึกษา
วิทยาลัยราชสุดา มหาวิทยาลัยมหิดล

ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม (IOC)

เรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติตามแนวทางการบริหารจัดการ

เวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครูในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน

สังกัดกรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติ

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน								
1	ผู้บริหารสร้างความเข้าใจ ในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” สู่การปฏิบัติแก่ครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
2	มีการสนับสนุนงบประมาณ ค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรม อย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
3	อำนวยความสะดวก ปรับปรุง และพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ให้มี ความพร้อมในการปฏิบัติ	+1	0	0	+1	+1	3	0.6
4	ส่งเสริมให้ครู ใช้สื่อการเรียนรู้ ในการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
5	มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูและ บุคลากรเกี่ยวกับการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
6	สนับสนุนให้ครู ใช้แหล่งเรียนรู้ ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นตาม บริบทของสถานศึกษาและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
7	จัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ ในการเรียน อย่างเหมาะสม และเพียงพอต่อผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
		คนที่ ที่ 1	คนที่ ที่ 2	คนที่ ที่ 3	คนที่ ที่ 4	คนที่ ที่ 5		
8	มีการประสานและแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
9	มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
10	ใช้แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียนและภูมิปัญญาต่าง ๆ มาร่วมในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
11	มีการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
12	จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
13	ทบทวนหลังการจัดกิจกรรม (After Action Review : AAR) และนำผลไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8
แนวทางการปรับลดเวลาเรียน								
1	จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เอื้อต่อการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
2	ปรับโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน ตามความต้องการและจุดเน้นของสถานศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
3	ปรับโครงสร้างเวลาเรียน เพื่อเชื่อมต่อกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	+1	+1	+	+1	+1	5	1.0
4	ปรับเวลาเรียนวิชาพื้นฐาน เหมาะสมและสอดคล้อง ตามแนวปฏิบัติที่กระทรวง- ศึกษาธิการกำหนด	0	+1	+1	+1	0	3	0.6
5	มีเวลาเรียนรวมครบตามที่ หลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551 กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
6	จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้เป็นชั่วโมงเฉพาะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
7	จัดโครงสร้างเวลาเรียนให้ เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน ได้อย่างหลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรม								
1	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี ความรู้ความสามารถตาม มาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ของหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8
2	จัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (active learning)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
3	มีกิจกรรมที่หลากหลาย ตอบสนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการ และความแตกต่าง ของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
4	เน้นการจัดกิจกรรมให้บรรลุ เป้าหมาย 4H ได้แก่ Head, Heart, Hand และ Health	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
5	มุ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
6	ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาคุณภาพ การเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
7	เน้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยน ประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งกัน และกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
8	มีกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะ อันพึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
9	ฝึกการทำงาน ทักษะทางอาชีพ แก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
10	พัฒนาความสามารถด้านการ สื่อสาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
11	พัฒนาความสามารถด้านการคิด และการพัฒนากรอบความคิด แบบเปิดกว้าง (growth mindset)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
12	พัฒนาความสามารถด้านการใช้ เทคโนโลยี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
13	พัฒนาความสามารถด้านการ แก้ปัญหา	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
14	พัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
15	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning--PjBL)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
16	มีการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
17	มีการทบทวนหลังการจัดกิจกรรม (After Action Review--AAR)	0	0	+1	+1	+1	3	0.6
18	นำผลการจัดกิจกรรมไปพัฒนาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
แนวทางการวัดและการประเมินผล								
1	ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
2	ประเมินโดยพิจารณาจากมาตรฐาน/ตัวชี้วัด หรือผลลัพธ์ที่เราต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
3	ประเมินผลนักเรียนตามศักยภาพและความแตกต่างของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
4	มีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นของผู้เรียน (attribute assessment)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
5	มีการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
6	มีการประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
7	มีการประเมินตนเองของผู้เรียน (student Self-assessment)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
8	มีการประเมินโดยเพื่อนของ ผู้เรียน (peer assessment)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
9	มีการประเมินการปฏิบัติจริง (performance assessment)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
10	มีการประเมินโดยการใช้คำถาม (questioning)	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8
11	มีการประเมินโดยการสนทนา ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
12	นำผลการประเมินไปใช้ในการ- พัฒนาการบริหารจัดการเวลา เรียนให้ส่งผลต่อคุณภาพของ ผู้เรียนต่อไป	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติ

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุน								
1	ผู้บริหารสร้างความเข้าใจในการนำนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”สู่การปฏิบัติแก่ครู	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
2	มีการสนับสนุนงบประมาณค่าใช้จ่ายในการจัดกิจกรรมอย่างทั่วถึง	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
3	อำนวยความสะดวก ปรับปรุงและพัฒนาปัจจัยต่าง ๆ ให้มีความพร้อมในการปฏิบัติ	+1	0	0	+1	+1	3	0.6
4	ส่งเสริมให้ครู ใช้สื่อการเรียนรู้ในการจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
5	มีการจัดอบรมเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรเกี่ยวกับการลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
6	สนับสนุนให้ครู ใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่นตามบริบทของสถานศึกษาและชุมชน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
7	จัดหาวัสดุอุปกรณ์สำหรับใช้ในการเรียน อย่างเหมาะสม และเพียงพอต่อผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
8	มีการประสานและแสวงหาความร่วมมือจากชุมชน	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
9	มีการพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยีทางการศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
10	ใช้แหล่งเรียนรู้นอกโรงเรียน และภูมิปัญญาต่าง ๆ มาร่วมในการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
11	มีการนิเทศการสอนเพื่อพัฒนารูปแบบการสอนให้ตรงตามความต้องการของผู้เรียนอย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
12	จัดทำฐานข้อมูลสารสนเทศเกี่ยวกับ ความสนใจ ความถนัดและ ความต้องการของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
13	ทบทวนหลังการจัดกิจกรรม (After Action Review : AAR) และนำผล ไปใช้ในการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	+1	+1	+1	+1	0	4	0.8
แนวทางการปรับลดเวลาเรียน								
1	จัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้เอื้อ ต่อการลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
2	ปรับโครงสร้างหลักสูตร/เวลาเรียน ตามความต้องการและจุดเน้นของ สถานศึกษา	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
3	ปรับโครงสร้างเวลาเรียนเพื่อเอื้อต่อ กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
4	ปรับเวลาเรียนวิชาพื้นฐาน เหมาะสมและสอดคล้องตามแนว ปฏิบัติที่กระทรวงศึกษาธิการ กำหนด	0	+1	+1	+1	0	3	0.6
5	มีเวลาเรียนรวมครบตามที่หลักสูตร แกนกลาง พ.ศ. 2551 กำหนด	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
6	จัดกิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ เป็นชั่วโมงเฉพาะ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
7	จัดโครงสร้างเวลาเรียนให้เหมาะสม กับบริบทของโรงเรียนได้อย่าง หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
แนวทางการดำเนินการจัดกิจกรรม								
1	จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัด ของหลักสูตรแกนกลาง พ.ศ. 2551	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8
2	จัดการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยการลงมือปฏิบัติจริง (active learning)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
3	มีกิจกรรมที่หลากหลาย ตอบสนองความสนใจ ความถนัด ความต้องการ และความแตกต่างของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
4	เน้นการจัดกิจกรรมให้บรรลุเป้าหมาย 4H ได้แก่ Head, Heart, Hand และ Health	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
5	มุ่งเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
6	ใช้แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญา สิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
7	เน้นให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนประสบการณ์การเรียนรู้ซึ่งกันและกัน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
8	มีกิจกรรมเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
9	ฝึกการทำงาน ทักษะทางอาชีพแก่ผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
10	พัฒนาความสามารถด้านการสื่อสาร	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
		คน ที่ 1	คน ที่ 2	คน ที่ 3	คน ที่ 4	คน ที่ 5		
11	พัฒนาความสามารถด้านการคิด และการพัฒนากรอบความคิด แบบเปิดกว้าง (growth mindset)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
12	พัฒนาความสามารถด้านการใช้ เทคโนโลยี	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
13	พัฒนาความสามารถด้าน การแก้ปัญหา	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8
14	พัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่ส่งเสริม การเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
15	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ โครงงานเป็นฐาน (Project-based Learning--PjBL)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
16	มีการนิเทศติดตามการจัดกิจกรรม ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้สม่ำเสมอ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
17	มีการทบทวนหลังการจัดกิจกรรม (After Action Review--AAR)	0	0	+1	+1	+1	3	0.6
18	นำผลการจัดกิจกรรมไปพัฒนาการ จัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนต่อไป	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
แนวทางการวัดและการประเมินผล								
1	ประเมินผลการเรียนรู้ด้วยวิธีการ และเครื่องมือที่หลากหลาย	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
2	ประเมินโดยพิจารณาจาก มาตรฐาน/ตัวชี้วัด หรือผลลัพธ์ ที่เราต้องการ	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
3	ประเมินผลนักเรียนตามศักยภาพ และความแตกต่างของนักเรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0

ข้อ ที่	ประเด็นคำถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	ค่า IOC
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5		
4	มีการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกิดขึ้นของผู้เรียน (attribute assessment)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
5	มีการประเมินตามสภาพจริง (authentic assessment)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
6	มีการประเมินจากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
7	มีการประเมินตนเองของผู้เรียน (student self-assessment)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
8	มีการประเมิน โดยเพื่อนของผู้เรียน (peer assessment)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
9	มีการประเมินการปฏิบัติจริง (Performance Assessment)	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
10	มีการประเมิน โดยการใช้คำถาม (questioning)	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8
11	มีการประเมิน โดยการสนทนา ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน	+1	+1	+1	+1	+1	5	1.0
12	นำผลการประเมิน ไปใช้ในการ- พัฒนาการบริหารจัดการเวลาเรียน ให้ส่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน ต่อไป	0	+1	+1	+1	+1	4	0.8

ภาคผนวก ก

คำอำนาจจำแนกรายชื่อของแบบสอบถาม

**ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติตาม
แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู
ในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร**

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.777	26	.651
2	.479	27	.788
3	.566	28	.746
4	.547	29	.840
5	.530	30	.870
6	.413	31	.717
7	.716	32	.741
8	.542	33	.656
9	.736	34	.810
10	.624	35	.792
11	.602	36	.694
12	.685	37	.675
13	.679	38	.838
14	.637	39	.734
15	.531	40	.737
16	.540	41	.823
17	.443	42	.713
18	.493	43	.650
19	.436	44	.673
20	.685	45	.768
21	.675	46	.743
22	.785	47	.919
23	.772	48	.811
24	.737	49	.676
25	.684	50	.729

*ค่าความเชื่อมั่น .97

**ค่าอำนาจจำแนกรายข้อของแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการปฏิบัติตาม
แนวทางการบริหารจัดการเวลาเรียนลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ของครู
ในโรงเรียนสำนักงานเขตบางขุนเทียน สังกัดกรุงเทพมหานคร**

ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อที่	ค่าอำนาจจำแนก
1	.624	26	.888
2	.506	27	.900
3	.734	28	.819
4	.842	29	.826
5	.589	30	.916
6	.614	31	.910
7	.695	32	.814
8	.751	33	.760
9	.800	34	.541
10	.739	35	.597
11	.807	36	.744
12	.658	37	.751
13	.879	38	.807
14	.803	39	.824
15	.593	40	.843
16	.656	41	.829
17	.601	42	.799
18	.663	43	.863
19	.615	44	.791
20	.757	45	.770
21	.779	46	.804
22	.717	47	.852
23	.871	48	.891
24	.828	49	.696
25	.829	50	.758

*ค่าความเชื่อมั่น .98

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการ-
และมาตรฐานการศึกษา. (2558). คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียน “ลดเวลาเรียน
เพิ่มเวลารู้”. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- กระทรวงศึกษาธิการ, สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, สำนักวิชาการ-
และมาตรฐานการศึกษา. (2559). คู่มือบริหารจัดการเวลาเรียนตามนโยบาย
“ลดเวลาเรียนเพิ่มเวลารู้”. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตร-
แห่งประเทศไทย.
- เกษมอมร มิ่งขวัญ. (2555). สภาพการและปัญหาตามนโยบายการลดเวลาเรียนของ
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- จุฑามาศ สุชาพจน์ และธีระดา ภิญโญ. (2559). แนวทางการบริหารกิจกรรมการเรียนรู้
ตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้” ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัด-
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์-
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2541). ศิลปะการเป็นผู้นำ. กรุงเทพมหานคร: พิมพ์ดี.
- ดวงใจ จงชนากร. (2557). Project-Based Learning กับการเรียนการสอนภาษาญี่ปุ่น.
วารสารเจแปนฟาวนด์เดชั่น, 11, 13-19.
- ดอกรไม้ ทองชัย. (2560). ผลการดำเนินงานตามนโยบาย “ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้”
ด้วยกิจกรรม “เพิ่มเวลารู้” พัฒนา 4H (Head Heart Hand Health) ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลำพูน เขต 1. วิทยานิพนธ์-
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา.
- ทรงพล เจริญคำ. (2555). หลักการ และทฤษฎีการบริหารการศึกษา. กรุงเทพมหานคร:
โอ. เอส. พรินติ้งเฮาส์.

- นิคม แก้วสา. (2548). *การบริหารสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศของโรงเรียนบ้านเพชร*
ละครสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเพชรบูรณ์ เขต 3. วิทยานิพนธ์-
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์.
- บริษัท แม็คเอ็ดดูเคชั่น จำกัด. (2558). *The 21st Century Teacher ครูอาชีพแห่งศตวรรษ*
ที่ 21. กรุงเทพมหานคร: กรีนแอปเปิ้ลพริ้นติ้ง.
- บุญจันทร์ จันทร์เจียม. (2548). *การบริหารสถานศึกษาแบบกระจายอำนาจของ*
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจวบคีรีขันธ์ เขต 1.
วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี.
- ประสาธน์ เนืองเฉลิม. (2559). *ลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้: นโยบายสู่ทฤษฎีและทางปฏิบัติ.*
วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์ มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์, 3(1), 7-19.
- มนทิพย์ ทรงกิตติพิศาล. (2552). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารสถานศึกษา*
ขั้นพื้นฐาน ระดับมัธยมศึกษาในเขตพื้นที่ภาคใต้ของประเทศไทย. คุุณิพนธ์-
ปรัชญาคุษภักดี, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ยุคนันท์ หวานฉ่ำ. (2555). *การบริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียน*
ในอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี
เขต 1. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล-
ธัญบุรี.
- รัตนา กาญจนพันธุ์. (2557). *การบริหารสถานศึกษา. กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพการพิมพ์*
และสตูดิโอ.
- วิจารณ์ พานิช. (2555). *วิธีสร้างการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร:*
มูลนิธิสดศรีสฤษดิ์วงศ์.
- เวชฤทธิ์ อังกะนัทรขจร. (2555). *การประยุกต์ใช้แนวคิด Teach Less, Learn More*
(TLLM) กับการจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนคณิตศาสตร์. วารสารศึกษาศาสตร์,
23(1), 1-11.

- ศศิวิมล ภูมิแดง. (2556). *ความคิดเห็นของครูผู้สอนเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เขต 7 จังหวัดปราจีนบุรี*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร-มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร, สำนักงานยุทธศาสตร์การศึกษา . (2558). *รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพการศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2558 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2550). *รูปแบบการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถของเด็กในการอ่าน คิด วิเคราะห์ เขียน และสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- สุรพล พุ่มคำ. (2544). *หลักทฤษฎี และการปฏิบัติการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: มิตรภาพการพิมพ์และสตีวิโอ.
- สุระศักดิ์ ฉายขุนทด. (2560). *ยุทธศาสตร์การนำนโยบายลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้ไปสู่การปฏิบัติในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การประถมศึกษา นครราชสีมา*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อารีย์ ปริดีกุล. (2558). *การพัฒนา รูปแบบการจัดการเรียนรู้โดยใช้หลักการสอนน้อยเรียนมาก TLLM เป็นฐานเพื่อส่งเสริมความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารในประชาคม ASEAN สำหรับนักศึกษาระดับอุดมศึกษา*. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*, 10, 12-15.
- Chester, N. M. (1996). *An introduction to school administration: Selection reading*. New York: McMilan.
- McCathy, W. M. (1991). The role of the secondary school princile in New Jersey. *Dissertation Abstracts International*, 32(02), 705-A. (UMI No. 2145674)

- Schiefelbein, E., Wolff, L., & Schiefbein, P. (2000). Expect opinion an instrument for assessing investment in primary education. *CEPAL*, 72, 143-145.
- Thomas, S. (1994). *Knowing learners-knowing ourselves: Teacher's perception of change in theory and practice resulting from inquiry into authentic assessment*. Claremont, CA: Charemont Graduate School.
- Watamura, K. P. (2001). Child-centered learning versus direct instruction in mathematics in the elementary classroom. *Dissertation Abstracts International*, 39(05), 1279-B. (UMI No. 1403947)

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวเวณิกา ไชยแก้ว
วันเดือนปีเกิด	2 พฤศจิกายน 2525
สถานที่เกิด	จังหวัดแพร่
วุฒิการศึกษา	สำเร็จการศึกษาประกาศนียบัตรนาฏศิลป์ชั้นกลาง สาขาดุริยางค์ไทย จากวิทยาลัยนาฏศิลป์เชียงใหม่ ปีการศึกษา 2543 สำเร็จปริญญาตรีครุศาสตรบัณฑิต จากมหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ปีการศึกษา 2547
ตำแหน่งหน้าที่ การงานปัจจุบัน	ครู โรงเรียนคงไกร์คอุทิศ สำนักงานเขตบางบอน กรุงเทพมหานคร